

Григорій Пуга: «Кожна добра справа – не даремна!»

Винесені у заголовок цієї публікації слова цілком заслуговують на епіграф трудової діяльності генерального директора ТОВ «Краєвид Поділля», депутата обласної ради Григорія Михайловича Пуги. За ними він звіряє свій стиль життя і все, що робить на благо людей, бо справедливо вважає, що кожна добра справа – не даремна.



Володимир Романюк, Дмитро Пуга та Ірина Мельник

Свідченням цього стала чергова підтримка одного з навчальних закладів Барської громади. Наразі мова йде про виділення майже ста тисяч гривень з бюджету господарства на ремонт Лука-Барської гімназії з дошкільним підрозділом, де навчаються 90 дітей у самій гімназії та 20 – у дитячому садочку. А якщо конкретніше, то на виправлення помилок, допущених 62 роки тому під час будівництва головного навчального корпусу гімназії, який експлуатували без ринів і відмосток. Це стало причиною просідання фундаменту й появи тріщин у стінах будівлі. Виникла пряма загроза її руйнації. Треба було негайно рятувати приміщення. А де взяти гроші? До кого звернутися за підтримкою? Звісно ж – до безвідмовного Григорія Пуги!

– Наприкінці літа я написав листа на ім'я Григорія Михайловича з проханням надати допомогу у при-

дбанні бетону на облаштування армованої стяжки та відмостки навколо приміщення корпусу №2, – розповідає директор гімназії Володимир Наманюк. – А через день будівельники вже приступили до роботи. Станом на сьогодні вони виконали більшу частину наміченої програми. Попереду – укріплення будівлі металевими тяжами, що гарантовано продовжить життя будівлі...

До цього хочу додати, що Григорій Михайлович Пуга – давній друг і благодійник нашого навчального закладу. Його у нас знає кожна дитина і кожен житель села. Це – керівник-меценат, який не лише відгукується на прохання, а й сам постійно цікавиться життям гімназії. Без його сприяння у нас не проходить жоден важливий захід – перший дзвінок, випуск, новорічно-різдвяні свята... Він приносить море щасливих емоцій дітям!

Наша велика родина ділиться на освітян і сільгоспвиробників. Розумію, що сьогодні село живе, коли є навчальний заклад, а це визначається тим, що молоді ще є в селі і його майбутнє не знищено. Тому вважаю своїм обов'язком допомагати і підтримувати освіту, освітян і дітей.

А ексголова Лука-Барської сільської ради, нині – секретар Барської міської ради Ірина Василівна Мельник додає: «Я отримую неймовірне задоволення від плідної співпраці з ТОВ «Краєвид Поділля»! Приємно, коли на всі сто відсотків переконаний, що взяті на себе зобов'язання там виконують. Такий стиль керівництва Григорія Михайловича Пуги – приклад для наслідування іншими аграріями і підприємцями. Разом до перемоги!».

Віктор ЗЕЛЕНЮК

Барська громада

Фото автора ***

Ірина Борзова: «Держава допомагає 77 родинам воїнів купити житло на Вінниччині»

«Під час війни не може бути «кожен сам за себе». У нас, українців, спільний ворог, і ми всі разом повинні протистояти ворожій навалі. Ми – єдине ціле, і в єдності наша сила», – наголошує народна депутатка Ірина Борзова.



Важливим для ветеранів і родин полеглих героїв є «житлове» питання. На 2023 рік з державного бюджету виділено 5,5 млрд грн субвенції місцевим бюджетам для надання грошової компенсації на придбання житла для родин військовослужбовців, які отримали поранення, стали вимушеними переселенцями, та родин загиблих воїнів. Це найбільша сума, що виділена з держбюджету за останні роки. Орієнтовно в Україні 2 тисячі родин зможуть придбати власне житло. Навіть під час війни держава реалізує програми щодо забезпечення житлом родини військовослужбовців.

На Вінниччині цьогоріч 77 родин військовослужбовців отримують кошти від держави на придбання власного житла.

«На Вінницьку область було спрямовано субвенції в сумі 156 млн грн. Придбати свій будинок або квартиру у громадах Вінниччини за державні кошти зможуть родини захисників, що стояли у черзі на квартирному обліку з числа: учасників АТО/ООС, які внаслідок війни отримали інвалідність I-II групи, сімей воїнів, які загинули, захищаючи Україну, учасників бойових дій та ветеранів з числа ВПО, осіб з інвалідністю внаслідок війни. Це родини з Літина, Бара, Вінниці, Калинівки, Чечельника, Томашполя, Теплика, Піщанки, Козятини, Могилева-Подільського, сіл Митки, Роздолівка, Уланів, Новоободівка, Джулінка, Ялтушків, Хоменки та

інших. Серед зазначених категорій є і родина, яка чекає на повернення захисника з російського полону», – розповідає **Ірина Борзова**.

Народна депутатка зазначила, що розмір компенсації у кожному окремому випадку різний, в середньому це близько 2 млн грн. Він залежить від того, скільки членів родини та в якій громаді передбачено придбати житло. Кошти надходять на спеціальний рахунок. Витратити їх можна лише на придбання житла, яке обирає для себе самостійно родина в будь-якій громаді.

Ірина Борзова продовжує підтримувати родини військовослужбовців, сім'ї, чії рідні в полоні або зникли безвісти, проводить зустрічі, допомагає з оформленням документів та формує запити на повернення.

Для українських пілотів та військових 59-ї окремої мотопіхотної бригади ім. Якова Гандзюка Ірина Борзова передала Грамоти Верховної Ради.

Подала депутатський запит до Президента України щодо присвоєння полеглому воїну з Вінниччини Максиму Камінському звання Героя України (посмертно), парламент підтримав запит 256 голосами «за».

«Єдність і підтримка воїнів – основа стійкості українців. Єдність – наш перший і останній крок до перемоги», – переконана **Ірина Борзова**, голова Вінницької обласної організації політичної партії «Слуга Народу».

Шлемо найщиріші вітання з днем народження відомій волонтерці з Могилева-Подільського ЛАВРИК Анні Олексіївни

Тисячі людей не перестають дивуватися – звідки у такої тендітної жінки як Ви, стільки рішучості й сили духу виконувати складну і дуже відповідальну роботу на волонтерському фронті. Ваша багатогранна активна суспільна діяльність вражає та викликає велику повагу. Ваші поїздки до захисників України у складі бойового козацького екіпажу на передові позиції ЗСУ – яскравий приклад того, як жінка-лідер може займати таку патріотичну позицію у надзвичайно важкий для країни час. Це – взірєць рішучості, мужності й стійкості у протистоянні з труднощами та відкритою небезпекою для власного життя.

Щиро бажаємо Вам не зупинятися на визначеній долею життєвій дорозі! Везіння й благополуччя Вам! Нехай Ваше серце не знає спокою й печалі, а волонтерська робота продовжує приносити моральне задоволення.

Бажаємо залишатися такою ж красивою і милою, коханою і чарівною, шанованою і наполегливою, цілеспрямованою й успішною! І тільки – здоровою! Нехай у Вашому житті ще буде багато щасливих моментів і теплих зустрічей із рідними і друзями.

З роси й води Вам на довгі літа! Разом до Перемоги! Слава Україні!
З повагою Володимир ПУНЬКО, Сергій СТАНГРІТ, Микола КРИЖАНІВСЬКИЙ, особовий склад козацького полку та редакції газети «Вінниччина»



РЕКЛАМА

**Потрібні охоронники
вахта 30/15 днів
Житло та форма надаються за рахунок фірми**

Тел.: 066-021-27-47

**3 питань реклами
звертайтеся
за телефоном
066-895-30-93**



Мріяв повернутися до рідної домівки

У Браїлові з почестями поховали Дмитра Кравченка з позивним «Крава». З перших днів війни він боронив Україну, звільняв Херсон від російських окупантів, пройшов навчання у Великобританії та мріяв з Перемогою повернутися до рідної домівки.

Дмитро розумів, що почнеться війна, ще за тиждень до повномасштабного вторгнення та знав, що відправиться боронити рідну землю. «Десять за сім днів до війни мені було чітко зрозуміло, що вона таки буде. На це вказувало багато факторів. Дружина моя якраз збиралась летіти відпочивати до Мексики, я ще казав їй не їхати, бо така війна буде. Але, звісно, вірити в таке вона відмовлялась і полетіла. Зранку 24 лютого все почалося, я чекав, поки дружина повернеться, аби передати їй сина, бо вже тоді чітко розумів, що піду воювати. Вона важко та довго добиралась до Вінниці через відсутність авіасполучення. Щойно вона повернулася, я зібрав речі і подався в частину. Це мій обов'язок захищати свій дім», — розповідав Дмитро в інтерв'ю журналістці Анні Болховітій.

Його фото з чебуреком та зв'язаним окупантом облетіло всі соцмережі під час деокупації Херсонщини. «До нас там поступила інформація, що в населеному пункті знаходяться російські військові. Тому ми поїхали їх затримувати. Ми їх затримали, погрузили в автомобіль. Я був дико голодний, бо на бойове завдання як правило виходити варто натщесерце. Мені місцева жителька винесла чебурек. В той момент



мене сфотографували з чебуреком, полоненими та тією жінкою, що принесла поїсти», — говорив Дмитро.

Наприкінці літа Дмитро відправився у Великобританію на курси лідерства, які тривали 35 днів. Серце відважного воїна зупинилося 11 вересня. У бою Дмитро отримав важке поранення, лікарі боролись за життя воїна, але, на жаль, його серце зупинилось. У захисника залишилась дружина, маленький син та батьки.

Секретар Жмеринської міської ради Вадим Кожуховський, виконавчий комітет та староста Браїлівського старостинського округу Ростислав Сваричевський висловили ширі співчуття родині загиблого Героя.

Жмеринка.City

Рятував інших, а себе не рятував

Блажко Роман Вікторович, 17.02 1986 р.н., зростав у селі Супівка, закінчив місцеву школу, потім здобув спеціальність маляра-штукатур у Барському професійному ліцеї. У 2004 році його призвали на строкову службу, яку проходив у навчальному центрі «Десна». Мав звання «сержант».

Любив життя та любив працювати, за своє життя змінив багато професій, працював за кордоном. Напевно, не було такої роботи, щоб він не вмів її зробити, знав практично все. Більшість свого життя працював за спеціальністю.

Ми з чоловіком були знайомі ще зі школи. У 2008 році створили сім'ю. Звичайно, як і всі родини, мріяли про дитину. І 17 червня 2011 року народилася донечка Ангеліна. Завжди хотіли та планували другу дитину. І вже у 2021 р. дізналися щасливу новину.

Але, на жаль, це була одна із останніх щасливих новин, оскільки 24 лютого 2022 року розпочалася війна. З перших днів Роман збирався до військомату. Казав: «Ну що всі там, а я вдома...». Я відповідала йому: «Не хвилюйся, тебе не залишать...». І не залишили...

Вже 19 квітня 2022 року Роман повернувся до лав ЗСУ. З військомату направили у м. Козятин. Був командиром 3-го відділення кулеметного взводу 1-ї роти 38-го окремого стрілецького батальйону, частина А4038. Бойове завдання виконував у районі міста Мар'їнка. Не раз були важкі бої, де гинули побратими, але Бог його милував і давав життя. Ми очікували на народження другої дитини. І 30 червня з'явилася на світ наша дівчинка Злата — його маленька копія.

Було дуже важко без підтримки



чоловіка. Коли ми були в лікарні, Рома також був у госпіталі після чергової контузії. Але нічого, ми справилися. Після лікарні відпустили його у відпустку на 7 днів. Потім ще приїхав на день, похрестили дитину, і це була остання наша зустріч...

16 вересня під час артилерійського обстрілу у м. Селидово Донецької області він загинув. Зі слів побратимів, вони пішли допомагати іншим, куди потрапив снаряд, але через кілька хвилин прилетів інший, і все — наше життя закінчилося з прильотом цього снаряда. Хотів рятувати інших, а себе не рятував.

Такий він був завжди, хотів усім допомогти. Він для нас найкращий, і не тільки для нас. Пам'ятаємо та будемо пам'ятати завжди. Він завжди казав: «Все буде добре!». Так і живемо з його словами і віримо, що так і буде...

Вічно любляча дружина
Тетяна

Пам'яті військового – Володимира Вакара

«Болить! Пече! Щемить душа. І пеленою сльози застеляють очі. Нехай хоч там впокоїться душа, Що бачила страшні і дні, і ночі...»

16 вересня минув рівно рік, як Ямпільська громада отримала звістку про померлого військового з міста Ямполь, що став на захист України під час повномасштабного російського вторгнення.

Солдат Володимир Вакар 1973 року народження — навідник механізованого відділення, 8 вересня отримав поранення під час артилерійського та танкового обстрілу зі сторони противника в селі

Невельське Донецької області, під час виконання завдань здійснених заходів із забезпечення національної безпеки та оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ в Донецькій області. Більш як тиждень лікарі боролись за його життя, але численні отримані травми та ворожа рука окупанта відібрали і наздогнали воїна на лікарняному ліжку, вирвали із рук лікарів, родини, мирського життя.

Ми пам'ятаємо тебе, відважний воїне! Вдячні за захист!

Царство небесне тобі та вічний спокій!

Розділяємо з рідними скорботу та біль втрати.

Ямпільська міська рада



Розділяємо невимовний біль рідних



Українські воїни щодня, щохвилини ведуть важку, але потужну боротьбу з ворогом на всіх напрямках фронту, виганяючи окупанта з нашої України. Однак кожен сантиметр рідної землі визволяється надзвичайно великою ціною. Війна продовжує забирати життя найкращих українців.

На Шаргородщину знову надійшла трагічна звістка. У бою за волю і незалежність України загинув наш земляк — командир протитанкового відділення взводу вогневої підтримки десантно-штурмової роти десантно-штурмового батальйону, сержант Понько Віталій Петрович, 19.07.1993 року народження, з села Гибалівка.

У квітні 2022 року Віталій вступив до лав Збройних Сил України, де він гідно і самовіддано ніс військову службу. У бою з во-

рогом молодий захисник загинув 15 вересня 2023 року на Донеччині, поблизу населеного пункту Новомихайлівка, захищаючи Батьківщину.

Рідні, друзі та усі, хто знав захисника, згадуватимуть його як товариську, надійну та щирю людину. Для побратимів він був тим, хто не залишить у біді, надійною та братською опорою.

Шаргородська громада глибоко сумує із приводу загибелі Віталія.

Ми співчуваємо і розділяємо невимовний біль рідних, хоча рани у їхніх серцях, на жаль, не загояться навіть з плином часу.

Вічна пам'ять! Герої не вмирають!

Володимир БАРЕЦЬКИЙ,
голова Шаргородської громади

Маргаритка з Англії – Макс у Україні

Я вже декілька хвилин дивлюся в екран телефону на це фото і не знаю, як почати допис...

Хочу, щоб весь світ знав про маленьку дівчинку Маргариту, яка має величезне серце!

В першу чергу я вітаю Маргариту і її батьків з 7-м днем народження красуні! У 7 років Маргарита приймає дуже дорослі рішення і вчить дорослих доброти! Маргариточко, я бажаю тобі завжди сяяти і продовжувати творити дива! Ти надзвичайна! Ти неймовірна! Ти приклад для всіх! Мрію колись зустрітися з тобою і обійняти!!!

Тепер розповім цю історію.

10 вересня мені написала мама Маргарити Наталія Базилівська і розповіла, що донька хоче допомогти якійсь дитині в Україні. Для цього вона попередила однокурсників з приватної школи The Elms міста Long Eaton в Англії, щоб їй не дарували подарунки, а зробили донат для дитини, яка зараз перебуває в Україні і потребує допомоги.

Напевно, всі жителі нашого міста спостерігають за історією Максима, який щодня виборює право жити нормальним типовим життям! «Допомога на лікування мого синочка Максимчика» — це сторінка Максима, де його мама Алла Гола-Халавчук висвітлює весь нелегкий шлях. Я скинула Наталії посилання, вони з донечкою почитали і вирішили, що передадуть всю зібрану суму Максусу.

І от, у свій день народження Мар-

гарита, мама Наталія і тато, який захищає нашу країну на фронті, перевели зібрані 205 фунтів (11500 грн) на картку Алли!

Плачу я, плаче Алла... Фраза Алли «Я не знаю, як дякувати Богу! Ці гроші дуже необхідні!»

За тисячі кілометрів маленька україночка ще раз довела, що ми неймовірна нація!!! Наші діти приймають такі дорослі рішення і відмовляються від подарунків, щоб врятувати життя іншій дитині!

Я стільки всього бачила в своєму житті, але досі не можу повірити, що я свідок такого!!! Захоплююся цією дівчинкою і впевнена, що її чекає велике майбутнє!

Вклоняюся батькам за правильне виховання і підтримку доньки!

Наталіє, ваше перше повідомлення — просто кволок повітря! Ви просто настільки допомогли, навіть не уявляєте!

З міркувань скромності не ро-



біла скрін, щоб не давати привід ворогам. Але дякую вам! За кожне слово, за довіру і допомогу! Макс і Алла заслужують на підтримку!

Дякую Всесвіту, що дарує мені такі знайомства! Я щаслива, що мене оточують неймовірні люди!!!

Анна КАРАМЕЛЬКА

Із соцмережі

У Немирові хасид збив дівчину на «зебрі»



Правоохоронці повідомляють, що 16 вересня, близько 21 години, у місті Немирів сталась ДТП. За попередньою інформацією слідства, 24-річний водій автомашини Skoda, громадянин іншої країни, допустив наїзд на 24-річну дівчину, яка перетинала проїжджу частину по нерегульованому пішохідному переходу. Внаслідок цього потерпіла отримала несумісні із життям травми.

Попередня перевірка показала, що водій був тверезим. У нього також відібрано зразки крові для експертизи. Його поміщено до ізолятора тимчасового тримання. Автомобіль — на арештмайданчику.

Вирішується питання щодо повідомлення про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, що спричинило смерть потерпілого. За таке правопорушення передбачено до 8 років позбавлення волі. Тривають слідчі дії.

А в ізраїльській пресі пишуть, що допитували всіх трьох прочан, зокрема, і пасажирів.

Тим часом Немирів одразу ж згадав, що це не перша ДТП із смертельними наслідками в цій громаді за участі хасидів-паломників. Тобто, виходить, щороку, як тільки немирівчани дізнаються про наближення паломництва до Умані, вони мають ставати уважнішими й обережнішими, враховуючи, що частина гостей мчатиме відремонтованою окружною, а частина — про-

шкуватиме містом. До речі, темним містом, бо освітлення навіть на «транзитній» вулиці не вмикають, а це навіть без хасидів створює непрості ситуації. Наводжу розповідь свого родича про раніший випадок з ним на тому ж нерегульованому переході, де загинула дівчина.

— Ідемо з дружиною пізньої пори. Темінь, а світло — тільки ближнє, зрозуміло. Йшла жінка у світлому одязі і перед переходом зупинилася. Зупиняюсь і я, даючи їй дорогу, а вона не йде, схоже, когось підчікуючи. Вирушаю, а тут десь узялася інша жінка у білому, ледь помітному вбранні, і в останній момент хоче перебігти. Я її побачив і загальмував за долю секунди до можливого зіткнення! Це все відбувалось на добре знайомому мені переході. А що вже говорити про чужоземців, які могли надто поспішати на свою молитву і при тому високою дисциплінованістю на шляху не відзначитись! Ясна річ, тут слово за слідчими.

Висловлюємо щирі співчуття рідним та близьким загиблій.

Микола КАВУН

Умані — валюта, Брацлаву — лише сміття...

Бюджет західної «столиці» Черкащини міста Умань активно поповнюється за рахунок щорічного паломництва десятків тисяч хасидів до місця вічного спочинку єврейського проповідника хасидизму Нахмана Брацлавського. Наприкінці свого життя він перебрався сюди з Брацлава і заповів похоронити його саме тут, де 1768 року під час повстання Коліївщина загинуло багато євреїв.

Значна частина гостей дорогою до Умані заїжджає до багатого історією нашого селища, де покоїться у мавзолеї, зокрема, немирівчани Натан Штернгарц, який записував притчі, казки та повчання проповідника Нахмана. Над Південним Бугом, саме біля електростанції, тут впорядковано

єврейське кладовище.

Селищного голову Брацлава Миколу Кобринчука запитав, як позначається на житті населеного пункту велика кількість гостей.

— Додалось роботи нашим комунальникам, бо прибавилось сміття, — відповів Микола Михайлович. — Щодо надходжень до бюджету, то їх нема і згідно з чинним законодавством не передбачено, оскільки паломники бувають у нас проїздом. Залишається задовольнятися тим, що наш Брацлав уже знають у світі. Чи були якісь проблеми у зв'язку з великим скупченням людей? Ні, на час нашої розмови все добре, сподіваємось, що так і буде до завершення паломництва.

Микола КАВУН

Тому що ще триває війна

Спочатку хочу висловити слова подяки колективу обласної газети «Вінниччина» за плідну співпрацю з нашим Могилів-Подільським бойовим волонтерським козачим екіпажем Анною Лаврик, Володимиром Пуньком, Сергієм Стангітом. А також подякувати всім рідним та близьким, друзям, помічникам, благодійникам за те, що привітали мене з днем народження, який я зустріла 16 вересня вперше вдалині від свого рідного дому, без свого батька, своїх дітей та своїх онуків.

Адже обставини склалися так, що мені терміново довелося виїхати в запорізьку клініку, а потім — у сумську. І ми від 6 серпня 2023 року з однієї лікарні в іншу переїжджаємо і лікуємо мого «трьохсотого» чоловіка, який, виконуючи бойове завдання під час захисту Батьківщини на полі бою, отримав мінно-вибухову травму, ЧЗМТ, струс мозку, важку контузію і т.п. Він був у важкому стані і доправлений військовими медиками до Запоріжжя. Лікування продовжуємо до 20 вересня, а далі медики визначать його стан і призначать або подальше лікування, або відправлять на фронт.

Я також вдячна всім друзям, хто нас підтримує і підтримує досі, тому що це морально важливо. У такі складні життєві моменти ти бачиш, хто є хто. Тож святкуємо поки що в думках, а працюємо ми в реальності...

Незважаючи на те, що трапилося, наш згуртований екіпаж продовжує свою діяльність на повну силу разом зі своїми вірними помічниками. Без помічників нічого б цього не було. Ніякої допомоги, ніякої підтримки б не мали наші воїни. А вона їм потрібна! Це, що роблять наші допомагайчики, це все дає сили, натхнення і веде тільки вперед воїнів до нашої спільної перемоги.

І знову черговий автомобіль «четвірку» ми змогли викупити для потреб ЗСУ. Ми це зробили разом! Помічники, яким ми дякуємо — це Богдан Вовчук, Інна Солодчук, Олександр Глушков, Андрій Матяш, Ольга Маслова, Олександр Сінчишен, Олександр Наушенко, Надія Салій, Катерина Бойчук, Олена Вітер, Віталій Засієнко, Юрій Осійський, Іван Чорнолат, Валентина Ліщенко, помічники інкогніто та інші благодійники. Ви — надзвичайні люди й патріоти своєї країни! Ми вами пишаємось! Жодне благодійництво не проходить непоміченим, і ми завжди кожному людину намагаємось відзначити в газеті та в наших дописах у соціальній мережі Фейсбук.

Орієнтовно через тиждень-півтора черговий бойовий металевий «коник» поїде на фронт до-



помагати нашим воїнам виконувати бойові завдання. Звичайно, наша робота — це крапля в морі, але ми все-таки віримо в те, що ми цією підтримкою і допомогою кожному, хто донатить, допомагає продуктами, медициною, військовими девайсами, паливом на ЗСУ і вірить в нашу перемогу над ворогом, як і ми самі. Тільки разом ми все здолаємо! Тож об'єднаймося заради нашої спільної великої перемоги над окупантом, який лізе і лізе до нас. Нам війна не потрібна! Але ми мусимо захищати свою Україну, український народ і свої сім'ї! Гуртуймося — поки ще можна дати спільний опір оркам! Це ми і робимо! Протистоїмо разом!

орків, а й внутрішніх ворогів, яких тут ще вдосталь. Тому що ще триває війна...

З Україною у наших патріотичних серцях!

З повагою і вірою в нашу перемогу, ваші військові волонтери Анна ЛАВРИК, Володимир ПУНЬКО, Сергій СТАНГІТ

«Маестро» поїхав на фронт



Юні музиканти зразкового дитячого духового оркестру Браїлівського будинку культури Жмеринської міської територіальної громади продовжують вражати своєю невтомністю, цілеспрямованістю та патріотизмом. Днями вони придбали та передали на передову 11-

й автомобіль для ЗСУ.

Авто, яке придбали цього разу, як і попередні авто, традиційно називали «Маестро». Ключі від ВАЗ 2104 передали своєму земляку, браїлівчанину В'ячеславу Музиці, який стоїть на захисті рідної землі в найгарячіших точках фронту.

На благодійні кошти, зібрані музикантами, раніше було придбано та передано на передову військовим кілька ВАЗ 2104, «Ниви», мікроавтобус Opel Movano та автомобілі інших марок. Усі вони різні, але усі авто підібрані за такими технічними характеристиками, які найбільше відповідають запиту військових та найкраще підходять для виконання бойових завдань.

Окрім автомобілів, музиканти придбали та передали для військових також тепловізори, генератори, зарядні станції, сонячні батареї, газові таганки, електроприлади, запчастини до автомобілів, шини, військову амуніцію - від бушлата, спального мішка до берців, карематів, рюкзаків, біноклів, саперних лопаток та багато інших необхідних для військових речей.

Віктор ЗЕЛЕНЮК

Мета єдина – якісна підготовка фахівців в Україні

Подія, що відбулася днями у ВСП «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ», стала переконливим свідченням того, що навіть і в умовах воєнного часу молодь може здобувати якісну сучасну освіту. Тому що є потужний колектив справжніх майстрів педагогічної справи на чолі з досвідченим, умілим, надзвичайно енергійним і креативним директором Йосипом Кібітлевським.

І є провідна українська дорожньо-будівельна компанія «Автомагістраль-Південь» – взірць соціально відповідального

бізнесу. Навіть зараз. Попри те, що через повномасштабну агресію росії в Україну зазнала чималих збитків.



Її керівник Юрій Бойко став для викладачів БФКТБ надійним партнером і щедрим меценатом у реалізації багатьох перспективних проєктів з розвитку коледжу, поліпшенні його матеріально-технічної бази.

А для студентів, які проходять практику на виробничих базах «Автомагістралі-Південь», він – беззаперечний авторитет, мудрий наставник, який по-батьківськи піклується про них.

Тож з великою радістю, зі щирими посмішками та хлібом-сіллю зустрічала велика родина коледжу Юрія Бойка і радника Пре-

м'єр-міністра України Тараса Сиротинського, які завітали до БФКТБ НТУ з нагоди гарної події. А саме – відкриття навчального приміщення-ангара, в якому проходять монтажні-демонтажні практики майбутні дорожні механіки.

Відтепер студенти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Експлуатація та ремонт підйомно-транспортних, будівельних і дорожніх машин і обладнання», матимуть більш комфортні умови для набуття практичних навичок з обраної професії.

Це стало можливим завдяки компанії «Автомагістраль-Південь», яка виділила понад мільйон гривень для втілення у життя зазначеного проєкту.

Директор ВСП «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ» Йосип Кібітлевський висловив щире вдячність очільнику «Автомагістралі-Південь» за такий щедрий подарунок. І наголосив, що вагомі інвестиції у вітчизняну освіту навіть під час війни – гідний і патріотичний вчинок. Бо це внесок у підготовку майбутніх висококласних фахівців для України.

Почесні гості урочистостей високо оцінили успішний поступ педагогічного колективу коледжу та особисто його директора Йосипа Кібітлевського щодо створення інноваційного освітнього простору та звернулися із закликом до студентської молоді наполегливо здобувати знання, опанувати ази майбутньої професії.

Піднесеності зібранню додав виступ чоловічого ансамблю козацької пісні Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. Михайла Грушевського.

Після урочистої церемонії петиціонання символічної стрічки кожен зміг оглянути приміщення, де невдовзі студенти вчитимуться застосовувати теоретичні знання на практиці, щоб згодом стати високопрофесійними фахівцями і, якщо пощастить, працювати в потужній дорожньо-будівельній компанії «Автомагістраль-Південь».

Тетяна ГУЦАЛ

Перемогли автори з Вінниці, Києва, Рівного та Миколаєва



Нагородження лауреатів щорічної Всеукраїнської літературної премії ім. М. Коцюбинського відбулось у літературно-матеріальному музеї Михайла Коцюбинського з нагоди 159-ї річниці від дня народження письменника-класика.

Участь в урочистостях узяли заступник голови обласної ради Ігор Івасюк, голова постійної комісії облради з питань освіти, релігії, культури, молоді та спорту Наталія Замкова, письменники, представники громадськості та студентської молоді. Із музичними вітаннями виступили артисти Міського палацу мистецтв «Зоря» та Вінницької дитячої школи мистецтв.

– Минулого року конкурс вперше відбувся в умовах повномасштабної війни, але навіть таке страшне випробування не стало на заваді розвитку української літератури. У 2022 році було 20 номінантів на премію, цього року – 31, – зазначив Ігор Івасюк. – У журі було багато роботи, щоб серед кращих обрати найкращих.

У 2023 р. на розгляд конкурсної комісії було подано книги авторів із різних міст України, зокрема з

Вінниці, Києва, Миколаєва, Рівного, Львова, Івано-Франківська, Запоріжжя. Шляхом таємного голосування лауреатів було визначено в чотирьох номінаціях, а в номінації «Література для дітей» члени журі цього року переможця не обрали...

Отже, лауреатом Всеукраїнської літературної премії ім. М. Коцюбинського в номінації «Художня проза» став Володимир Комаровський із Рівного – за книгу оповідань «До берега правди». У номінації «Поетика» переміг письменник Віктор Крупка (викладач Вінницького педагогічного університету) – за збірку віршів «Сон це». Серед авторів науково-популярної літератури перемогу здобув Олександр Лагошняк із Миколаєва (книга «Південний Буг: від козацьких переprav до сучасних мостів»). Інна Ковальчук із Києва стала лауреаткою в номінації «Художній переклад» за переклади книг Р. Радкова та В. Ангелової з болгарської та антології «Свічадо світу» з македонської мови.

Також низку номінантів, які цього року не стали лауреатами, було відзначено заохочувальними призами та Подяками обласної ради.

Медичні послуги вторинного рівня у Козятинській громаді доступні, якісні та спрямовані на пацієнта

Такі результати отримали організатори соціологічного дослідження з визначення рівня доступності жінок до медичних і психосоціальних послуг, що відбувалось у квітні-травні поточного року на теренах Козятинської та Городищенської громад (Волинська область). В опитуваннях та фокус-групових дослідженнях взяли участь майже пів тисячі жінок, серед яких корінні місцеві мешканки та внутрішньо переміщені особи.

Дослідження провели волонтери громадської коаліції «Безпека та рівність», до якої увійшли учасниці місцевих та обласних ГО у рамках проєкту «Жінки України: залучені, спроможні, незламні».

Козятинські респондентки, що взяли участь в анкетуванні, відповіли на майже 50 питань, що стосувалися надання медичних послуг на первинному, вторинному та третинному рівнях. Основна увага у позиціях опитувальника стосувалася доступності медичних послуг з урахуванням гендерної рівності, обізнаності самих опитуваних у повному обсязі послуг, що пропонує медичний заклад, а також особистих пропозицій щодо покращення ситуації у сфері охорони здоров'я на місцевому рівні.

Процес дослідження завершився підбиттям підсумків у формі круглого столу «Адвокація у сфері надання медичних та психосоціальних послуг коаліцією ГО «Безпека та рівність»: виклики і перспективи», у засіданні якого взяли участь серед інших гостей і директор КП «Козятинська ЦРЛ» Оксана Забазнова. Організатори соціологічного аналізу представили акумульовані результати та власні напрацьовані у ході дослідження рекомендації щодо покращення рівня доступності послуг.

У свою чергу керівник Козятин-



ської лікарні Оксана Забазнова зупинилася на перевагах вторинки, а також найпоширеніших складнощях, або ж «бар'єрах», з якими зустрічаються працівники закладу охорони здоров'я вторинного рівня у своїй роботі.

– Козятинська ЦРЛ у усьому та завжди намагається бути ближчою до кожного мешканця і не тільки Козятинської територіальної громади, але й сусідніх, – зауважила Оксана Анатоліївна. – Так, ще з минулого року у нашій лікарні розроблений графік виїздів бригад лікарів-спеціалістів (кардіолог, невропатолог, гінеколог, отоларинголог, хірург тощо) із діагностичним обладнанням (мобільним УЗД-апаратом, кардіографом) до сільчан. Однак, на жаль, через необізнаність чи непоінформованість місцевого населення про такі приїзди медиків на прийомі приходять надзвичайно мало пацієнтів. Попри це, лікарські команди не припиняють свої відвідування сільських мешканців, адже принцип доступності медич-

них послуг – один із основних у роботі нашої лікарні.

Підтвердженням цього постулату є також наш орієнтир на пакет паліативної допомоги, у рамках якого засновано мобільну бригаду медиків лікарні, що відвідує пацієнтів вдома (у тому числі і у сільській місцевості) з діагностичною метою та виконанням амбулаторного лікування.

Також для своєрідного скорочення шляху від пацієнта до лікарні у Козятинській ЦРЛ зовсім скоро запрацює SRM-система, скориставшись якою, можна буде чи на сайті нашого медичного закладу, чи на офіційній сторінці Козятинської ЦРЛ у мережі фейсбук створити попередній запис на прийом чи діагностичне дослідження.

Підсумовуючи, наголошу: усі працівники Козятинської районної лікарні – згуртована команда фахівців, тому і результати роботи маємо гарні!

Наталія ЗАЙЧУК



Розвиватися будемо разом

Представники Вінницької обласної ради взяли участь у Міжнародному економічному форумі в Молдові

Міжнародний економічний форум «Sorosa Forum 2030» відбувся у місті Сорока Республіки Молдова за підтримки державних і неурядових інституцій Німеччини, Швейцарії та Польщі. Участь у ньому взяли представники органів місцевого самоврядування та бізнесу з багатьох країн. Делегацію Вінниччини на заході представляли начальниця управління зі зв'язків з органами місцевого самоврядування, міжнародного та міжрегіонального співробітництва, проектної діяльності та сприяння інвестиціям виконавчого апарату обласної ради Єлизавета Савчук і її заступник Володимир Шевчук.

Також до складу делегації увійшли представники громадських організацій і бізнесових кіл — голова правління ГО «Агенція регіонального розвитку Таврійського об'єднання територіальних громад», ініціатор агротуристичних кластерів «Соляна дорога» та «Дорогами Трипільської Праматері» Ярмія Павла і директор підприємства «Проект Менеджмент Бізнес Консалтинг» (ке-

руючої компанії Ямпільського індустріального парку «Дністер») Павло Каюк.

Учасники Форуму обмінювалися досвідом із ревіталізації міст, місцевого економічного розвитку та інтегрованого розвитку територіальних громад.

— Цікаво було ознайомитися з досвідом територіальних громад Республіки Молдова щодо розвитку вільних економічних зон і бізнес-інкубаторів та ефективного використання інструментів міського розвитку, — зазначила Єлизавета Савчук.

За словами Володимира Шевчука, «Sorosa Forum 2030» може сприяти розвитку трансграничного співробітництва між громадами Вінниччини та Сороцького району, також допоможе перетворити території обох берегів річки Дністер на інвестиційні магніти.

Як повідомляє сайт обласної ради, на Форумі представники Вінниччини досягли домовленості з мерією м. Сорока про подальшу співпрацю та проведення спільних заходів у сфері економіки.

Простір для роботи, навчання та дозвілля відкрили у Зозові

Інформаційний простір на базі гуртожитку Зозівського професійного аграрного ліцею відкрила перший заступник начальника ОВА Наталя Заболотна разом із представниками гуманітарної місії «Проліска».

Цей навчальний заклад із перших днів повномасштабної війни облаштував місце тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб. Спочатку техніки та меблів не вистачало для комфортного перебування і створення умов, наближених до домашніх. Однак за допомогою міжнародних організацій та фондів вдалося придбати чимало необхідного.

У новому інфопросторі облаштовані робочі місця з ноутбуками, навушниками, принтером, настільни-



ми лампами, письмовими столами та офісними стільцями. Працює і якісний швидкісний інтернет.

Як зазначив регіональний координатор проекту Сергій Романович, це дозволить дітям навчатися, виконувати домашні завдання онлайн, проводити дозвілля за переглядом фільмів. Дорослі також можуть використовувати техніку для роботи чи навчання. Також студенти Зозівського ліцею за потреби проведуть там заняття.

Загалом ГО «Проліска», дослідивши основні потреби ВПО, надала допомогу на суму близько мільйона гривень. За ці кошти раніше придбали кухонні столи та стільці, шафи для зберігання посуду. Також доукомплектували кухні настільними електричними плитами, холодильниками, електром'ясорубками. Передали в особисте користування переселенців тарілки та чашки.

«Наразі на Вінниччині проживають близько 162 тис. внутрішньо переміщених осіб. Облаштовано майже 90 місць тимчасового компактного поселення для ВПО. Дорослим потрібно працювати, дітям треба мати можливість приєднуватися до навчання в закладах освіти. Цей проект є дуже важливим, — зазначила Наталя Заболотна, подякувавши партнерам за величезну роботу для покращення умов проживання переселенців. — Звичайно ж, ми не зможемо замінити рідний дім, проте маємо створити комфортні умови для проживання у нашій області».

Фото з сайту Вінницької ОВА

Помічники ветеранів приступають до роботи

Як ми повідомляли, Вінниччина увійшла до пілотного проекту з підготовки фахівців, які сприятимуть адаптації ветеранів до мирного життя.

Нещодавно перші помічники ветеранів пройшли навчання у Центрі ветеранського розвитку на базі Вінницького національного технічного університету. З ними поспілкувалася перший заступник начальника ОВА Наталя Заболотна.

«Маємо зрозуміти, чого не вистачає у наповненні курсу, чи можливо взагалі за три тижні засвоїти усю інформацію та навчитися нею користуватися, — зазначила вона. — Першим буде важко. У цього набору будуть навчатися наступні, які прийдуть пізніше. У процесі розмови у нас виникла ідея підкріпити теоретичні знання практичними. Будемо ознайомлювати майбутніх помічників ветерана з усіма установами, з якими вони співпрацюватимуть, та специфікою їх діяльності. Люди мають розуміти та добре орієнтуватися у цьому середовищі».

Своїми враженнями та очікуваннями поділилися 19 майбутніх помічників ветеранів із чотирьох громад Вінницької області: Вінницької, Хмельницької, Тульчинської та Гайсинської.

Програма підготовки таких фахівців передбачає вивчення нормативно-правової бази з реалізації

гарантій захисту прав ветеранів та членів їх сімей, ознайомлення з особливостями роботи органів державної влади та місцевого самоврядування щодо реалізації програм із захисту прав ветеранів та членів їх сімей. Також це базові знання з підприємництва, надання психологічної допомоги тощо.



За відгуками учасників програми, інформації було вдосталь, навіть забагато для такого нетривалого періоду. Кожному хочеться спробувати на практиці застосовувати набуті знання. До того ж, багато ветеранів уже очікують на помічників та бажають скористатися їхні-

ми послугами.

Нагадаємо, що на початковому етапі пілотного проекту помічники ветеранів розпочнуть працювати у шести районних центрах — у Вінницькій, Гайсинській, Жмеринській, Могилів-Подільській, Тульчинській та Хмельницькій громадах.

Родзинка ландшафту – декоративний ставок

Головний тренд ландшафтного дизайну останніх років – природність. Людей втомлює шалений ритм життя, і вони хочуть спокою, затишку, гармонії. Декоративний ставок на присадибній ділянці якраз і може стати своєрідним романтичним місцем, родзинкою ландшафту. Головна його перевага полягає саме в природній красі, яка стане гарним доповненням садової композиції.

Мабуть, подібні думки і спонукали бershадця Валерія Христича три роки тому облаштувати на подвір'ї за власним проєктом унікальний декоративний ставок – справжній витвір мистецтва. Коли ж загорівся ідеєю, почав шукати необхідну інформацію в інтернеті, вивчати, аналізувати поради фахівців, адже справа ця не така вже й проста. Скажімо, навіть не кожна територія підходить для ставка – вона має бути освітлена сонцем 5-7 годин на день. Також треба визначитися, чи буде зариблена водойма, бо від цього залежить її глибина, вирішити ряд інших організаційних питань.

Найбільш підходяще місце в обійсті виявилось там, де була клумба. Вирішили з дружиною Оксаною Леонідівною пересадити



Декоративний ставок – родзинка ландшафту

ти ближче до хати троянди, хризантеми та інші квіти, а на цій території створити штучну водойму.

– Ставок у нас розміром 2,5 на 4,5 м, глибина – півтора метра, – розповідає Валерій Володимирович. – Спочатку викопали яму, поклали камінчики, утрамбували, засипали піском, постелили спеціальну прокладку, потім водонепроникну плівку. А коли ставок наповнили водою, почали облагороджувати. На дні виклали камінці,

щоб було більш природно. У ставку ростуть водяні лілії у великих пластикових горшках, встановлених на дні. У них спеціальний ґрунт – глина, пісок, трохи чорнозему і торф. Є тут і водорості з місцевої річки Дохна. Таким чином у ставку утворилася своя мікрофлора.

Для подачі й очищення води встановлено насос із фільтром. Очищена вода через невеликий каскад струмком знову потрапляє у ставок через біоплато – осоку,



Оксана Леонідівна і Валерій Володимирович Христичі

очерет та інші рослини, які додатково дуже добре очищують та збагачують її киснем, а також прикрашають ділянку. Декорування берегів виконано з використанням гальки, рослин, трави, ландшафтних фігурок.

– Величезні камінці ми привезли ще перед війною з Криму, а химерні камені – з Одещини, – долучається до розмови дружина Валерія Христича. – У нас тут ростуть водяні лілії (5 видів), які цвітуть з весни до середини літа, очерет, річкові і декоративні трави, вівсяниця, маленька сосонка і навіть бамбук вічнозелений.

Глибина водойми достатня для зимівання риби, тож у ставку водяться невеликі коропи, линок, червоний китайський карась, шубункін, вуалохвіст, карась-комета та інші декоративні риби. Є й три жабки, які самі тут з'явилися. Усе це додає колориту. Плескіт і дзюрчання води розслабляє і заспокоює, посилює відчуття єднання з природою, дарує позитивні емоції та гарний настрій.

– Сядеш увечері біля ставка, споглядаєш цю красу, й на душі стає радісно і приємно, – стверджує Оксана Леонідівна.

Декоративний ставок – насправді райський куточок із маленьким водоспадом, струмком, озерцем з водяними ліліями, в якому плавають декоративні риби. Він значно поживив оформлення подвір'я подружжя Христичів, став чудовим естетичним елементом ландшафтного дизайну.

– Хочу викопати й облаштувати ще один, більший декоративний ставок басейнового типу, щоб можна було і скупатися, – поділилася планами на майбутнє Валерій Володимирович.

Віриться: дбайливий, талановитий господар, який любить і вміє творити красу і комфорт, обов'язково досягне своєї мети.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото автора

Бershадська міська територіальна громада



Очищена вода через каскад струмком потрапляє у ставок



У ставку водиться декоративна риба

Як врятувати сади на майбутнє?

Ми завжди раділи рясному врожаю яблук, але нинішнього року, як ніколи, радість переросла у смуток. Незважаючи на те, що заготовили й використали велику кількість підпор, не всі гілки вдалося врятувати. Приїжджаєш на вихідні і бачиш там гілку, скручену в бублик аж до землі, а там узагалі розчакнуту. Особливо боляче дивитись на відламані прищепи нових найкращих сортів.

Звичайно, цьогоріч годилося б добру половину врожаю завчасно обірвати і здати їх. Тоді менше було б травмованих дерев. Й обривати узагалі їх доведеться раніше звичайного, бо коли підуть рясні дощі, гілки з яблуками на деревах стануть ще важчими, поламаних може прибавитись у рази.

Звертаю увагу, що найбільше потерпіли яблуні із «старомодною» чашоподібною кроною. Молодняк на низькорослих підщепах з коротким гіллям навколо виявились стійкішими. Які уроки ми маємо винести з цьогорічної ситуації? З цим запитанням звернувся до багаторічного генерального директора ко-

рпорації «Вінницясадвинпром» Анатолія Семенюка, який нині працює в цій корпорації радником.

– Чашоподібні крони формували раніше, – сказав Анатолій Іванович, – коли були сильні підщепи і довговічніші сади. Така крона мала певні свої переваги, оскі-

льки сучасний центральний провідник для плодів з північного боку все-таки створює тінь. Але біда в тому, що чашоподібні в багатьох господарів занадто розрослися на боки. За небувалого врожаю гілля його не витримує. Правильно робили ті, хто розріджував врожай, забравши

насамперед плоди гіршої якості. Але заради врятування дерев годилося б пожертвувати і частину високоякісного врожаю. Тим паче приймальники підняли ціну на несортове яблуко і можна за належних обсягів певну копійку заробити.

Які висновки на майбутнє? Насамперед поступово переводити чашоподібні на центральний провідник, вибравши посередині найкращу вертикальну гілочку, і відчутно вкоротити бокове гілля. Звичайно, після цьогорічного врожаю наступного року такий не передбачається, але потім за кі-



лька років знову може отак «вистрелити». Після цьогорічного уроку багато хто кількість плодів розрідить.

Микола КАВУН



Рубіжне: хоч частину села вже й... розгорнули

Нерідко в дискусіях про перспективи українських сіл нам доводиться чути, що сучасних латифондистів самі населені пункти і їх численні проблеми мало хвилюють. Їх цікавить лише земля, тому незабаром заженуть бульдозери й розгорнуть залишки населених пунктів заради розширення посівних і посадкових площ. Такі прогнози ми вже чуємо давно, але реалізації їх мені, наприклад, бачити ще не доводилось. Щоправда, в одній із сусідніх громад ще кілька років тому почув інформацію про те, що нежилу частину села Рубіжне тодішньої Юрковецької сільради вже справді знесено. Але одразу ж не з'їздив туди, а потім «закрутили» інші теми...

І ось, працюючи днями в Ометинцях, спілкувався з тутешньою бібліотекаркою Ольгою Голотою. Вловлюючи, наскільки добре вона знає село, висловив припущення, що воно їй рідне.

- Ні, - заперечила Ольга Олексіївна, - моїм рідним селом є недалеко звідси Рубіжне.

- Як воно там, ще тримається?
- Людей залишилось небагато, але хазяйновиті, працюючі й цікаві. Лише сім'я Мельників чого варта! Господарюють з розмахом, хоча й втратили недавно матір. Їхнє обійстя — окраса всього села.

Вже хилилося на вечір, і в Рубіжному навіть проїздом не був кілька десятиліть, але тепер вирушив туди, хоча й ризикував заблукати серед високих лісопосадок там, де раніше були голі польові дороги. Та вдалося зорієнтуватися правильно. І ось я вже слухаю розповідь жителя Рубіжного Юрія Мельника, який наглядав за вівцями романівської породи і водночас дочікувався корів з... череди. Невже у селі, яке більше схоже на хутір, ще може бути череда? Виявилось, що так.

- На 63-ому році трюмб забрав життя нашої мами, Ольги Петрівни, - почав він. — Переживасмо, але маємо рухатися далі і справлятися самі. Тому за маму в нас тепер сестра Інна, яка працює в Ситковецькій школі-інтернаті вчителькою-вихователкою. Якщо ви бували там і бачили красу навколо будівель, то є заслуга в цьому і її, бо дуже любить квіти і всякі композиції.

- Так, ще до коронавірусу і повномасштабної війни, якось у день Ситковець побував там з відомим скульптором і графіком, заслуженим художником України Юрієм Козерацьким. Навіть він був приємно вражений, хоча в своєму житті всякої краси надивився.

- І дома вона встигає з квітами впоратись, а винагорода за це — ота табличка «Найквітучіший

двір». Особливо сестра любить закладати й доглядати садки, яких ми вже посадили кілька. Вона взяла на себе багато обов'язків у ролинництві і навіть механізації, а тваринництво — насамперед мої клопоти.

- І багато його маєте?

- Крім цієї невеликої отари, три корови, теличка і кілька бичків. Притому один ходить з худобою на випас, решту — відгодовуємо на припоні. Для корів маємо доільний апарат брацлавського виробництва. А ще встановили холодильник від «Тулчинки», з якою співпрацюємо 23 роки. Ціна за молоко, як і скрізь, невисока, але вигода в тому, що заводські техобслуговування й оплата електроенергії. В мене, наприклад, це єдине джерело постійних надходжень.

- З молоком ясно, а з вівчарством?

- Для таких сіл, як наше, це дуже перспективна галузь. Що стосується м'яса, то ця порода дуже вигідна. Але проблема в тому, що ні хутра, ні вовни нікуди подіти! Невже це в масштабах держави за стільки років незалежності не можна було якось упорядкувати?

- А якщо за при-

блема. Вона навіть трактором будь-які роботи може виконувати, бо в нас є повний комплект знарядь. Вчора сама ж передній міст у тракторі відремонтувала. І коня маємо, і кінні знаряддя включно із саньми. А ви чули, що тепер з трьох кінних корпусів роблять плуг, який китайський «СІНТАЙ» на 24 кінські сили запросто тягне? І якість оранки відмінна, якщо вдало плуг зроблений.

- Що вам відомо з історії Рубіжного?

- Почну з того, що мій дідунь



кладом гуцулів спробувати доїти овець, то можна було б мати прибуток ще й завдяки бринзі.

- Тут би справитись з цим, що вже маємо...

- Сестра на роботу як добираться?

- Машиною. Це для неї не про-

Іван Макарович чверть століття був головою сільради. Його хатина досі зберігається. Тато, Сергій Іванович, шоферував у Ситківцях, а потім у селі працював комірником, завфермою. Довгий час беззмінно обирався депутатом Юрковецької сільської ради.

Рубіжне було звичайним, багатолюдним селом, яке складалось із трьох частин — Кутяни, Середняки і Гавришівка, навіть мало початкову, але з великою кількістю учнів школу, тут був відомий насінницький колгосп. Над Юрківцями та Ометинцями воно мало ту перевагу, що звідси в рази ближче до Ситковець. Але коли з них спочатку забрали райцентр, а потім — ще й зупинився цукрозавод, це відчували на собі навколишні села, особливо так звані бригадні, в тому числі й Рубіжне.

- Як у вас ставляться до того, що частину села вже розгорнуто?

- А який інший вихід? Якщо на вулиці вже ніхто не живе, то в тих хащах поселяються лиси, здичавілі собаки, гніздяться хижі птахи, звідки роблять постійні нальоти, що ні курці, ні курчатку не втриматись.



Інша справа, якщо будинки ще якісні, то їх під час війни можна було б використати для тих, чиє житло зруйноване.

Як ви могли звернути увагу, загорнули найбільш віддалену від дороги частину села, а проживають люди переважно біля дороги, яка веде через наше село на Ометинці. Точно я не рахував, але заселено вже менше десятка хат,

а мешкає в них до двох десятків чоловік. Тобто в селі вже стільки жителів, що сподіватись, аби кожен прибрав могилки родичів, не доводиться. Якщо йдеш косити траву на кладовищі, то вже знаєш, що маєш скосити її всю. Та й в багатьох інших питаннях здебільшого нема на кого надіятись, а насамперед — на самих себе.

Можете уявити, що колись тут одна половина села грала у футбол проти іншої, маючи повноцінні команди. А по насіння сюди здалику приїжджали. Тепер нас тут залишилось небагато, але такі села, як Рубіжне, у багатостраждальній дер-

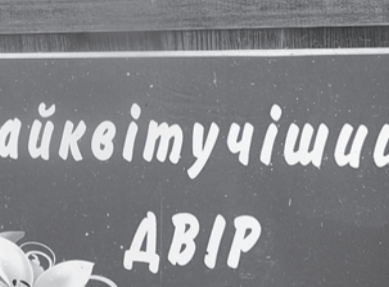
- Хочеться сфотографувати вашу сестру на тракторі. Її немає вдома?

- Вона допізна на роботі. Але Оксана сфотографує і перешле вам. Де тато? Йому рідко випадає порибалити, але сьогодні саме такий день. Слава Богу, наші ставки ще є, бо в Юрківцях

уже висохли... Якщо маєте бажання зустрітись з татом, то Кирило вас проведе. Хто такі Оксана й Кирило? Дівчинка навчалась у школі-інтернаті, вона кругла сирота родом з Оратівського району. Дуже добра дитина, але їй не вистачало родинного тепла, тому вона тягнулась до Інни, яка її нерідко брала додому. Здобула у Вінниці спеціальність кухаря, але роботи не було та й приїхала до нас. Отак вона фактично і влилась у нашу сім'ю. А Кирило — сусідський хлопчик, який є єдиним учнем з Рубіжного в Юрківцях. Мій тато дуже любить його, бачить у ньому віддалене майбутнє нашого села, щодня відвозить до школи і забирає, хоча на пальне тратиться мало не вся пенсія.

Кирило доволі швидко вивів мене на місце риболовлі Сергія Івановича. Кльов того дня був слабеньким, але чоловік насолоджувався лісо-ставковою тишею, яку час від часу могли порушити хіба що спів птаства або поодинокі скидання рибин над плесом. Кирило враз опустився до сусідського дядька і взявся пильнувати за поплавками, поки ми розмовляли.

Багато нового Мельник-старший мені не розповів, фактично повторивши те, що вже сказав його син. З усього відчувалося, що вони од-



жаві — це великий резерв. У них багато що можна розвивати. Нащо ті продукти імпортувати, якщо тут можна виростити все? Звичайно, треба багато працювати, що ми і робимо, а результаті будуть.

Шкода, що держава здавна намагається економити на таких селах, як наше. Наприклад, де бетонні електроопори, там простіше, а в нас вони дерев'яні, тому прогнили. Один провід обірвався та й убив корову. Ми зверталися в Іллінці, довго тривали розбірки, потім потерпілій жінці відшкодували теличку, привезли в село парочку опор, а інші стовпи хитаються від вітру, дріт, як нам здалося, закріпили не дуже надійно, боїмося, аби знову не обірвався.

Поспілкуватися з Інною Сергіївною віч-на-віч тоді так і не вдалося, але навіть телефонна розмова дала зрозуміти, що особистість дуже колоритна, яка не дозволить рідному селу занепасти. Та ще й за такої підтримки! Бо відчувалося, що залишились там найстійкіші і надійно годуватимуть звідтіля країну за будь-яких умов.

Микола КАВУН,
власкор «Вінниччина»
Фото автора і
Оксани КОВАЛЬЧУК

Гайсинський район



У ЛИСТОПАДІ перші голубці були зварені вдома Ковалишеної Надії, допомагали Кицишина Надія і Скрипник Наталія. Ці три жінки зварили дев'ять відер голубців! А вже з середини січня 2023 року Людмила Василівна Кушнір та керівник Центру первинної медико-санітарної допомоги селищної ради Михайло Володимирович Пазюк надали приміщення — кухню колишньої Копайгородської лікарні. І там ми облаштували свої робочі місця, і там проходить частина нашого активного життя.

Жінки з дому поприносили казани, щоб варити голубці. До Надії Ковалишеної, Надії Кицишиної та Наталії Скрипник долучилися Гурін Любов, Бешлега Ніна, Нечитайло Галина, Каліцінська Галина, Кобилянська Валентина, Домерат Любов, а згодом — Шубінська Тетяна, Соляр Алла, Белінська Алла, Мосьондз Інна, Козловська Надія, Мазур Марія, Шевцова Олена, Козловська Надія, Куца Олена.

На облаштованій кухні ми ліпимо вареники, печемо пироги, печиво, варимо голубці. Всі продукти приносимо з дому або купуємо. Дуже допомагає нам Копайгородська селищна рада. Волонтери привозять нам продукти для приготування. У лютому цього року Шубінська Тетяна створила групу у вайбері під назвою «Офіс Кулінарів», і так за нашим волонтерським колективом закріпилася ця назва.

Тоді ж я скинула перші фото у фейсбук нашої роботи — що ми готуємо і відправляємо нашим військовим. У березні до нашого «Офісу» приєднались ще дві помічниця Печенюк Крістіна і Яремчук Вікторія. Але так буває, що хтось від'їжджує, а хтось приєднується. Та кістяк залишився з числа активних жіночок, які в будь-

«Офіс Кулінарів» – фронту

У Копайгороді активно працює волонтерська кухня

У перші дні війни ми як ніколи згуртувалися. Спочатку в Копайгородському ліцеї почали плести сітки. Потім допомагали дівчатам у закладах готувати для наших військових на блокпости та на фронт. Нашої допомоги попросили бойові волонтери Клавдія Склярук та Віктор Забора. Працівники садочків і ліцею збиралися готувати, а кожна з нас приходила їм допомагати – ліпили вареники, пекли пироги. Продукти всі приносили з дому, яких не вистачало, то привозили голова селищної ради Людмила Василівна Кушнір або секретар селищної ради Любов Василівна Дякова.

Навіть почали давати кошти, щоб ми самі могли купувати необхідне. Допомагають нам жителі Копайгороду, Шипинок, Шевченкового, Лісового, Каришкова, Поповець. Кошти, крім місцевих жителів, нам переводять українці з Польщі, Італії та сусідніх областей. За що ми їм щиро дякуємо!

За один раз ми переробляємо по два мішки борошна, тому з бо-рошном підсобляють керівники господарств з Верхівки Джог Олег Альфредович та з Шипинок Хом'як Олександр Миколайович. Юкал Іван Іванович з Лісового допомагає нам на кухню і для наших військових овочами, а Пастух Володимир Федорович з Поповець доставляє яблука для військових. Один фермер передав нам тушку свині. Безмежно дякуємо їм за їхню допомогу!

З цього м'яса наготували багато смаколиків для наших сміливих воїнів – котлети, биточки, ковбаски, паштет варили для пельменів і млинців.

Приносили нам огірки та помідори, які ми на кухні квасили в пляшках і так передавали. У сезон ягід виходили на кухню, щоб зробити за-



Перед відправкою готової продукції війнам-захисникам



Це – майже увесь волонтерський колектив

який день готові залишити домашні справи і приступити на колективній кухні до праці. Якщо є великі замовлення від наших військових, то нам на допомогу приходять працівники селищної ради і просто всі бажаючі односельчани.

На Пасху ми хотіли приготувати для наших Воїнів паски і потрібно було багато яєць. Я написала оголошення у фейсбук з проханням про допомогу. Дякуємо людям, які відгукнулися і принесли 300 яєць! Ми тоді не тільки паски напекли а й спекли макарон (бабку по-нашому), яка хлопцям дуже сподобалася, ми й до сьогодні її печем.

Ми зрозуміли, що земляки готові нам допомагати з продуктами. І тому через соціальну мережу почали просити у жителів громади продукти, які нам потрібні для різних страв. Зносили багато всього.

готовки для пиріжків – драглювали вишні на заморозку, закатували черешні. Якось Надія Долина запросила нас до себе на вишні, то ми в неї їх подраглювали і забрали на заморозку. Вдома варимо згущене молоко.

На День Незалежності України проводили ярмарок на підтримку ЗСУ. На зібрані кошти купили 50 упаковок води, 11 упаковок шкарпеток, дві упаковки трусів для наших військових. По можливості плануємо і надалі проводити такі заходи.

Допомагають військовим і наші маленькі помічники – це майбутнє України, це наша гордість і підтримка. Частина цих дітей вже не вперше долучаються до збору коштів для ЗСУ. На зібрані ними кошти купили 1000 пакетиків чаю та 200 пачок мівіни. Ми дякуємо діткам

за таку допомогу!

Ми всі різні за віком і професіями, але ми стали однією сім'єю, бо нас об'єднує одна благородна справа – допомога нашим мужнім захисникам. Бо завдяки їм ми можемо спокійно жити і працювати. І так буде, допоки вони нас захищають там в окопах – ми будемо готувати для них тут.

Від нашого «Офісу» хочемо подякувати Людмилі Василівні Кушнір, Любові Василівні Дяковій, Михайлу Володимировичу Пазюку за їхню підтримку! Якщо в нас виникають якісь проблеми в робочому процесі, вони завжди підставляють плече допомоги.

Слова особливої вдячності адресую директору ПОГ «Барське УВП УТОС» Тетяні Василівні Олійник, яка знайшла можливість подарувати нам 500 металевих кришок.



Крістіна Печенюк та Марія Мазур



Вікторія Яремчук та Інна Мосьондз

Це – дуже важлива сьогодні підтримка «Офісу Кулінарів», бо раніше ми ніколи не мали в запасі такої кількості кришок. Дякуємо волонтерам, які доставляють нашу продукцію до хлопців. Там в окопах, на передовій, вони хоч трішки можуть відчути тепло наших сердець, домашній затишок і любов, яку ми їм передаємо. Величезна вдячність жителям

всієї громади за вашу допомогу і підтримку! Разом ми все подолаємо, бо ми є велика сила!

Слава Україні!

Слава кожному і кожній, хто нас захищає!

Бережи вас Боже! Разом до перемоги!!!

Інна МОСЬОНДЗ, волонтерка Копайгородська громада
Фото Віктора ЗЕЛЕНЮКА

Школа, учні та все її життя

Ганні Йосипівні Бородіній з Чемериського виповнилося 80 років

Кажуть, що зорі віщують народженій людині її характер, долю і талант. Напевно, сільське гаряче вересневе надвечір'я було особливо яскравим і прихильним у ту мить, коли в сім'ї Станіслави та Йосипа Глушків народилася дівчинка, яку назвали Ганною. Їй судилося стати не лише вчителем, а цілих 32 роки бути біля керма учнівсько-педагогічного колективу тодішньої Чемериської восьмирічної школи. Це – педагог за покликанням, людина, яка віддала школі та учням понад 45 років свого життя, плакаючи покоління за поколінням.

Ганна Йосипівна – талановитий, мудрий і толерантний керівник. Коли пройдено більше ніж половину життєвого шляху, коли струни душі вже бриніли радістю і смутком, боєм і любов'ю, зберегти рівновагу у житті допомагає невгасима енергія душевного тепла, справедливості та надії, яка так глибоко залягла в її душу. Повсякденна клопітка діяльність на відповідальній посаді вимагала повної відданості справі, наполегливості, подолання труднощів, високого професіоналізму. Із честю Ганна Йосипівна заслужила глибоку пошану серед людей, даруючи їм не тільки свої знання і досвід, але й тепло своєї душі.

Кажуть, що керівниками не народжуються, ними стають. Адже це має бути людина, яка обов'язково вміє доводити почату справу до кінця, яка вірить в успіх і вміє на нього працювати. Саме такою і є наша Ганна Йосипівна Бородіна. Адже директор – це не проста посада, оскільки їй доводилося постійно перебувати під пильною увагою підлеглих, вирішувати безліч проблем та приймати вагомі і відповідальні рішення.

Завдяки великому оптимізму та відданості своїй справі нерідко Ганна Йосипівна працювала ненормований робочий день. Недаремно кажуть: «Якщо будеш активно працювати по 8 годин на день, тебе зроблять начальником, і тоді працюватимеш вже по 12». Саме ця безперервна наполегливість нашої ювілярки принесла їй високий соціальний статус та авторитет серед учнів, батьків, працівників школи, жителів села, коллег району.

Ганна Бородіна закінчила Кам'янець-Подільський педагогічний інститут. Працювала вчителем математики у селі Михайлівка Шаргородського району, у Барській школі-інтернаті, а з серпня 1968 року – в рідній школі,

з травня 1975 по 2007 рр. – її директор. Коли ж вона передала свої повноваження директора, то залишилися працювати вчителем математики ще шість років.

Ганна Йосипівна була ініціатором будівництва приміщення нової школи, яке розпочали 20 жовтня 1987 року і закінчили 1 вересня 1989 року. Незважаючи на свою зайнятість, чесно й сумлінно виконувала обов'язки депутата Барської районної ради два скликання.

За час роботи на посаді директора заре-



Школа в Чемериському

комендувала себе досвідченим, ініціативним, вдумливим керівником, створила творчий, продуктивний мікроклімат, сформувала команду однодумців.

Стиль керівництва Ганни Йосипівни відображав її вміння координувати і направляти діяльність педагогічного колективу в позитивне русло в реалізації поставлених завдань. Справедлива і тактовна, вона цінувала і розвивала в колективі гласність і критику.

А ще – дотримувалася в роботі дисципліни, вдало делегувала повноваження, розподіляла відповідальність між всіма членами в колективі. Ганні Йосипівні була властива висока демократичність при прийнятті важливих управлінських рішень.

Протягом роботи на посаді показала себе здібним адміністратором та організатором, умілим педагогом. За її ініціативи впроваджувалися сучасні інноваційні форми організації навчально-виховного процесу, збережено і удосконалено шкільні традиції.

Високий рівень управлінської культури директора школи характеризу-



Назарій Черкас, Ганна Бородіна, Ірина Мельник та Тетяна Ревчук

вався застосуванням демократичного стилю керівництва, створеним у колективі сприятливим соціально-психологічним кліматом, розвитком творчих здібностей та зростанням професійної майстерності вчителів школи, колегіальним підходом до управління школою, широким спектром застосування інформаційно-комунікаційних технологій, використанням сучасних методів управління.



Унаслідок компетентності та творчого підходу до справи Ганна Йосипівна забезпечувала вміле, висококваліфіковане управління навчально-виховним процесом.

Завдяки плідній співпраці Ганни Йосипівни з районною владою, батьківським колективом, благодійниками постійно зміцнювалася навчально-матеріальна база школи. Впродовж років її директорування були проведені роботи з ремонту та естетичного оформлення коридорів та кабінетів, оновлення шкільних меблів. Ганна Йосипівна завжди дотримувалася педагогічної етики, поважала гідність учнів, педагогів, працівників школи. Директор постійно прагнула підвищити авторитет школи не тільки серед жителів села, а й на районному рівні. Дійсно, це керівниця, яка вболівала за свою справу, прагнула до того, щоб про школу відгукувалися не просто як про навчальний заклад, а про той храм науки, в якому б хотілося всім учитися й працювати.

Навчаючи, вчитися – це головна аксіома вчителя й директора зокрема. Ганна Йосипівна – це перш за все вчителька, що володіла приємними манерами поведінки, а саме: навичками спілкування, вмінням повернути до себе увагу, викликати захоплення своїми якостями, розумовими здібностями. Вона завжди дотримувалася педагогічного такту.

Чим для неї була і є школа? Це її життя й натхнення! Кожен учень – частинка душі. Рутинна робота директора забирала багато сил, проте, працюючи для дітей, можна було бачити, що праця давала плоди, і сили поверталися.

Чим жила директор школи? Школою. Постійно вдумливо й правильно розв'язуючи життєві проблеми: що змінити, з ким співпрацювати, чим зацікавити, надихнути. Слово «директор» асоціюється з образом диригента. Будь-яка симфонія або пісня лише тоді буде звучати музично грамотно, хвилююче, коли оркестр діятиме злагоджено, розуміючи не лише кожний рух палички диригента, але й коли останній зуміє прочитати в очах своїх підлеглих радість чи біль, сумнів чи натхнення. Саме тому життєвим кредом Ганна Йосипівна вважає народну мудрість, у якій сказано: «Не вчи дерево рости, а створи умови для його росту».

Шляхи земні і провидіння Долі
Вас привели у наші краї.
І вже отут, в сільській звичайній школі,
Ви пізнавали радощі й жалі.
Якщо душі покликання – Учитель,
А сміх дитячий – бажана мета,
То рідна школа – мудрості обитель,
Де злагода панує й доброта!
Тяжка то праця – витворить Людину
І – благородна, аж до сивини,
Коли чийсь спокутуєш провинчу,
Бо вчитель завжди винен без вини...
І кожен день – хвилина по хвилині –
Екзамен свій складала Ви в житті.
І вже літа у далі журавлині
Полинули в суворій самоті.
Директор! Учителю!
Сьогодні ми бажам щиро Вам
Ще літ та й літ під Долі оберегом.
І хай таланить думам і словам.
Хай сіється розумне, добре, вічне
І в юних душах щедро пророста
І мрія Ваша, й праця титанічна,
І Ваш талант, і Ваша доброта!

Тож нехай, шановна ювілярко, у Ваших задумах завжди буде мудрість, від рідних – увага, в серці – світло від людської вдячності. Нехай завжди, аж до сторіччя, Вас супроводжують щаслива зоря удачі, Боже благословення, а поруч панують любов, злагода та добробут на довгі та благи літа!

У день ювілею, 16 вересня, до оселі Ганни Йосипівни Бородіної завітали з квітами й подарунками секретар Барської міської ради Ірина Мельник, староста Чемериського старостинського округу Назарій Черкас та діловод округу Тетяна Ревчук. У теплій домашній обстановці вони згадували шкільні роки і шкільне життя, а наостанок побажали ювілярці залишатися ще довго такою привітною, бадьорою, життєрадісною і здоровою.

З повагою, староста Чемериського старостинського округу Назарій ЧЕРКАС та усі жителі округу і не одне покоління вдячних Ваших учнів!
Барська громада



Ганна Йосипівна Бородіна з першокласником. 2002 рік

300-ий матч капітана киян Буяльського



Днями калинівчанин Віталій Буяльський провів свій ювілейний матч у складі київського «Динамо» в усіх турнірах — першості УПЛ, розіграшу Кубка, Суперкубка України та єврокубках. Притому вивів киян на цей переможний матч проти полтавської «Ворскли» вже «повноцінним» капітаном, оскільки вони із земляком Віктором Циганковим тривалий час були віце-капітанами команди, а вже колишнього капітана Сергія Сидорчука переслідували травми. Тепер же Сергій, як і Віктор, виступає за кордоном, а капітанська пов'язка дісталася Віталію.

Як відбулися «вибори», Буяльський розповів журналістам. Найти-

тулованіший і найдосвідченіший у команді Андрій Ярмоленко взяв капітанську пов'язку і поклав її Віталію. Ніхто не заперечував.

— Тепер я капітан на полі, а в роздягальні і побути капітан Ярмоленко, — підсумував наш земляк.

Безперечно, Андрій вчинив правильно. Бо в його віці важко витримати весь матч, тому доводиться проводити заміни. Молодший за нього Буяльський куди частіше витримує без заміни, і в ході матчів краще, коли пов'язка рідше переходить з рук в руки. Втім, у пресі з'явилася інформація, що й Віталієм цікавиться низка закордонних клубів.

М. К.

Артур Загорулько отримав «чотиризначний» приз

Нагадаємо, що кращий бомбардир вінницької «Ниви» і всієї Другої ліги українського футболу є граючим президентом клубу. І хоча в цілому команда поки що далекувата від поставлених цілей — повернення спочатку до Першої, а потім — і до Вищої ліги, особисто Загорулько продовжує фейєрвити. Так, нещодавно у виїзному матчі проти миколаївського «Васту» (1:4) він поклав усі м'ячі у ворота господарів.

Чи часто в історії гольовий покер забивав гравець «Ниви», яка свого часу виступала й під іншими назвами? 1966 року це вперше зробив вихованець закарпатського футболу Янош Габовда, мабуть, один з кращих гравців головою серед радянських футболістів, значний відсоток своїх голів він забивав саме так. На честь нього і названо символічний клуб вінницьких бомбардирів. До речі, згодом у складі львівських «Карпат» Габовда став кращим бомбардиром Першої ліги і допоміг команді 1969 року стати єдиною в історії срср володаркою кубка країни, яка ще не виступала у Вищій лізі. Щоправда, вже наступного року «Карпати» здобули путівку для підвищення в класі.



У 1982 і 1985 роках по чотири голи забивав вінничанин Сергій Шевченко. А вже ближче до наших днів, 2009 року, покеру в «Ниві» також добився Дмитро Козьбан. І ось майже за півтора десятиліття цей рекорд піддався вчоргове.

Днями, вже після гри з командою ФК «Тростянець» (Сумська область), Артур Загорулько отримав приз від уболівальницької спільноти за входження до клубу Яноша Габовди. Президенту побажали першим у «Ниві» здолати і «п'ятигольовий» рубіж.

Микола КАВУН

Змагання за звання найкращої громади

У Тульчинській громаді пройшли змагання серед 17 селищних і сільських територіальних громад, кількість населення в яких перевищує 10 тисяч жителів. Про важливість цих змагань, про необхідність у цей непростий час гартувати українців сильними й незламними говорили на відкритті очільник обласної організації ВФСТ «Ко-



лос» Сергій Татусяк та Тульчинський міський голова Валерій Весняний.

У результаті напружених змагань перемогла Тростянецька громада, яка й представлятиме нашу область на всеукраїнських змаганнях у Ворохті Івано-Франківської області. Також призерами стали близенькі сусіди з Крижопільської і Томашпільської громад. Найближчою до призерів

опинилась у підсумку Дашівська громада.

Далі місця розподілилися у такій послідовності: Мурафська, Лука-Мелешківська, Піщанська, Городківська, Шпиківська, Оратівська, Муровонокуруловецька, Джуринська, Чернівська, Стрижавська, Літинська, Тиврівська, Вороновицька.

Як важливо, що в цей складний час у більшості глибинок спорт не згас!

Маленький бронзовий призер Європи

У румунському місті Мамая відбувся чемпіонат Європи з шахів серед юнаків до 8 років. У ньому взяли участь вихованці Вінницької міської дитячо-юнацької спортивної школи №6. Розпочали обидва дуже вдало, вигравши всі партії. Але далі було складніше і по-різному. Якщо у підсумку доволі перспективний восьмирічний хлопчик Олександр Шабунін здобув дванадцять місце, то його шестирічному товаришу по команді Артему Кучеру підкорилося третє місце і дісталися бронзові медалі.

Першим тренером призера був знайомий читачам нашої газети Михайло Шафір, а нині його тренують Микола Бондар та Володи-

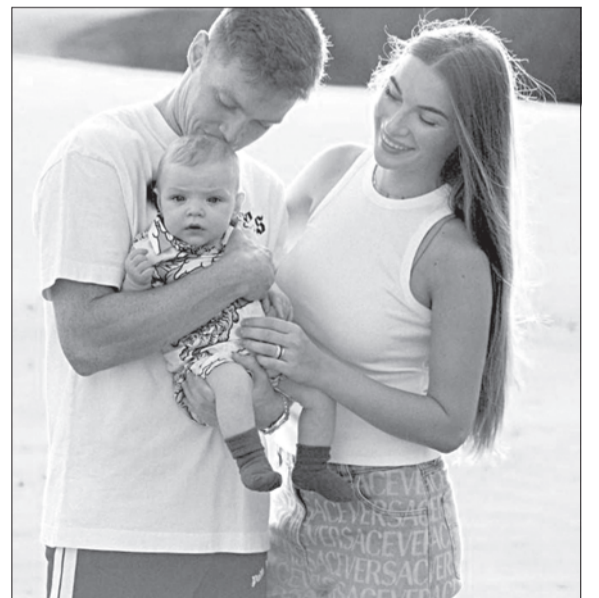


мир Вусатюк. Перший з них є директором ДЮСШ-6 з чималим стажем і говорить про добрі традиції, що склались у колективі. Вінницька шахова школа підготувала відомих юних майстрів не лише європейського, а й всесвітнього рівня.

Дружина Циганкова також вінничанка

Футболіст іспанської «Жирони» Віктор Циганков із своєю дівчиною Романюю, яка також з Вінниці, довго не реєстрували шлюб після заручин. То коронавірус зашкодив, то війна. Нарешті в червні минулого року довгождана подія відбулась, і в березні стали батьками чудового сина, якого влітку показали на загал.

Віктор успішно виступає і в збірній України, і в своєму клубі. Днями він у своєму стилі забив на виїзді «Гранаді» (2:4) - лівою з далекої відстані сильним ударом у дев'ятку. Як і черкашанин Артем Довбик, отримав за матч високу оцінку, а їхній клуб опинився серед лідерів першості Іспанії.



Молодіжна рада Ямпільщини

Півтора року повномасштабного вторгнення росії в Україну продемонстрували величезний вклад молоді Ямпільської громади у наближення Перемоги. Волонтерські акції та збори коштів на підтримку ЗСУ, ярмарки, особисті донати, організація дозвілля молоді з благодійними цілями та ін.

Русійною силою у цьому напрямку є Молодіжна рада при Ямпільській міській раді. Зауважимо, що молодіжна рада — це інструмент молодіжного «голосу», який дає можливість почути молодих людей.

Молодіжна рада при Ямпільській міській раді сьогодні — це свідомо та активна молодь, освітній майданчик для розвитку демократії, промоція громади (в першу чергу шляхом доступу та активності молодих людей в сучасних інформаційних каналах), соціальний ліфт для молодих та активних, оцінка реальної ситуації в молодіжному середовищі, нові, перспективні ідеї для розвитку громади, середовище для розвитку молоді. Молодіжна рада при Ямпільській міській раді є консультативно-дорадчим, представницьким органом з питань молодіжної політики, покликаним сприяти взаємодії виконавчих органів місцевого самоврядування та молоді Ямпільської міської територіальної громади, забезпечувати узгодженість дій у вирішенні питань, пов'язаних із життям молоді та її участю в усіх сферах життя суспільства, організації та проведенні молодіжних заходів та інформаційно-навчальної роботи серед молоді, — розпо-

відає головний спеціаліст відділу освіти, молоді та спорту Ямпільської міської ради Олександр Юськов.

Склад Молодіжної ради обирається терміном на 2 роки. 5 липня відбулося перше засідання Молодіжної ради при Ямпільській міській раді другого скликання. На заклик стати членами Молодіжної ради відгукнулось чимало юних мешканців громади. Відтак до складу Молодіжної ради увійшло 18 активних представників молоді громади. На засіданні було обрано керівний склад — голову та заступницю. Ними відповідно стали Анастасія Піндус та Богдана Дубіцька. Під час засідання були обговорені перспективні напрямки діяльності, шляхи залучення молоді до різних ініціатив, подальшої роботи над розробкою плану заходів на 2023 рік. Результатом плідної роботи та за підтримки Ямпільської міської ради став проведений молодіжний захід «Міський квест», який відбувся в червні та започаткував виїзні квести Молодіжної ради до молоді старостатів громади. Так, цікаві вікторини, пізнавальні загадки та свої таланти вже продемонструвала молодь В. Кісниці, Дзигівки, Клембі-

вки та Довжка. На цьому ініціативність Молодіжної ради не зупиняється, учасники якої й надалі будуть проводити цікаві, пізнавальні та освітні інтенсиви для юних жителів Ямпільської територіальної громади.

Тур по селах дав нам чітке розуміння, що це потрібно. Такий важкий і складний час ми маємо переживати з сильним духом. Особливо діти заслуговують на щасливе дитинство і посмішки. Ми вже маємо в розробці на реалізацію восени кілька освітньо-просвітницьких проєктів, націлених на підтримку молоді, — розповідає голова Молодіжної ради Анастасія Піндус.

Заступниця голови Молодіжної ради при Ямпільській міській раді Богдана Дубіцька додає, що з дитинства полюбляла стежити за людьми, що своїми діями впливали на розвиток громади.

З першого скликання ради була вражена позицією і бажанням учасників впливати на розвиток та підтримку нашої молоді. Ще у 2021 році захопили покази фільмів просто неба, що організувала Молодіжна рада. Було зрозуміло, що за цим стоять вмотивовані та активні люди. Цікавою є робота з дітьми, які уважно вклю-



чаються в роботу, мають стимул до перемоги та бажання розвиватися, — розповідає Богдана Дубіцька.

Всі учасники Молодіжної ради є активними у своїх сферах діяльності. Кожен своєю життєвою позицією, організаційними здібностями та талантом створює єдине ціле задля дозвілля молоді усієї Ямпільщини. Нещодавно ямпільчанин Максим Огородник отримав нагороду у м. Вінниці. Максим є членом Молодіжної ради при Ямпільській міській раді, волонтером, громадським діячем. За заслуги у сприянні реалізації молодіжної політики, активну благодійну, волонтерську та громадську діяльність та з нагоди Дня молоді він був нагороджений

Почесною грамотою Вінницької обласної ради. Відзначили Максима під час проведення у м. Вінниці дводенного форуму під назвою «Роль молоді у післявоєнному відновленні України». Організатор заходу — Міжрегіональний координаційний гуманітарний штаб.

Переконані, що сучасна молодь Ямпільщини й справді є рушійною силою в різних сферах життя. Раді, що в нашій громаді втілюється в життя реалізація молодіжної політики і є активна молодь, що горить бажанням змін та сповнена єдиною мрією — Перемоги України.

Світлана СОЗАНЬКА
м. Ямпіль

Пам'яті земляка

У Тульчині в приміщенні місцевого будинку дітей та юнацтва відбувся шаховий турнір, яким вшанували пам'ять засновника та багаторічного керівника міського шахового клубу «Оракул» Анатолія Мельника.



Анатолій Афанасійович був кандидатом у майстри спорту з шахів, відмінним організатором, суддею, вірним другом, порядною, чесною, справедливою, доброю і життєрадісною людиною, запам'ятався великою любов'ю до дітей, виховав цілу плеяду сильних гравців, серед яких 15 кандидатів у майстри спорту.

Організаторів порадувала кількість учасників — 98. І це рекорд масовості за всі роки проведення шахових турнірів у Тульчині.

На відкритті був присутній Михайло Митрицян, начальник відділу освіти, молоді та спорту Тульчинської міської ради, який зга-

дав Анатолія Афанасійовича добрим словом і також подякував Євгену Кужелю, Володимирі Грибанову та Ярославу Слободянюку, які сприяють відродженню шахів у місті.

Головний спонсор турніру Євген Кужель подякував учасникам за участь і вшанування пам'яті його тренера і наставника і побажав учасникам гарної гри.

За підсумками запеклої боротьби переможцем турніру став чемпіон Вінницької області Микола Боднар. Друге місце здобув міжнародний майстер Володимир Вусатюк, а третє виборов майстер спорту Олег Биковський.

Живемо з надією і вірою в нашу Перемогу

Староста Жванського старостинського округу Людмила Степанівна Марецька понад 20 років працює у місцевому самоврядуванні. Педагог за освітою, вона свого часу закінчила Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, де здобула спеціальність вчительки української мови та літератури. 18 років навчала дітей у Жванській школі. Упродовж 4 скликань, з 2002 по 2020 рік, місцева громада обирала її Жванським сільським головою. Сьогодні спільно з діловодом Валентиною Василівною Атаманюк, яка у місцевому самоврядуванні працює вже 20 років, Людмила Степанівна на посаді старости продовжує захищати інтереси мешканців Жванського округу.

До складу старостинського округу входять села Жван і Кукурівка, — розповідає Людмила Степанівна. — Всього у нас зареєстровано 604 жителі, з яких більшість мешкають у Жвані, а 60 людей — у Кукурівці. Як в інших громадах, у наших селах переважають громадяни поважного пенсійного віку. Землі округу обробляє агроформування ТОВ «Рубанський Агро», яке кожного року виділяє кошти на соціальну сферу і вчасно розраховується з власниками паїв. Оскільки наша місцевість із складним гірським рельєфом, а село Жван розкинулося на сім кілометрів вздовж берегів річки Жван, то питання ремонту сільських доріг у нас завжди залишається актуальним. У минулому році завдяки фінансуванню Дністровської ГАЕС у Жвані на ділянці протяжністю 4 кілометри було зроблено асфальтовану дорогу. А у 2023 році жителі села за власні кошти і власними силами засипали проблемні ділянки доріг по вулицях Лесі Українки, Зарічна та Соборна. Організували ці важливі роботи Воло-

димир Степанович Васишин, Микола Іванович Марущак, Надія Іванівна Атаманюк, Володимир Васильович Козак, Юлія Болеславівна Чернілецька та інші небайдужі односельці. Вдячні за підтримку робіт селищному голові Галині Миколаївні Цибульській. За хорошою традицією, у цьому році в нас дружно і організовано проводилися заходи з благоустрою, на яких упродовж двох місяців задіяли працівника з благоустрою. Разом з тим нам зараз потрібні робітники по догляду за трьома кладовищами у селах округу. Той, хто виявить бажання роботи цю важливу і потрібну для нашої громади справу, обов'язково отримає за це винагороду.

Окрасою нашого села є місцевий ліцей, який очолює досвідчений педагог Любов Зіновівна Комарницька. Тут навчаються діти не лише з Жвана, а й сусідніх Кукурівки і Нишовець, яких підвозять шкільним автобусом. На жаль, дитячого садочка у нас немає. Про здоров'я жителів Жвана і Кукурівки піклується завідувачка фельдшерсько-акушерського пункту Людмила Василівна Лятурицька, яка щодня поспішає на роботу із сусідніх Галайковець. Центром культурного життя і важливих волонтерських справ нашого округу завжди є Жванський будинок культури, де працюють його директор Алла Миколаївна Попович, художній керівник Аліна Миколаївна Марецька та бібліотекар Світлана Василівна Векленко. Від початку повномасштабної війни в Україні у нашому закладі культури разом із небайдужими односельцями організують плетіння маскувальних сіток для потреб ЗСУ та проводять збір гуманітарної допомоги та продуктів харчування для наших мужніх захисників.

Щодо торговельного обслугову-

вання місцевих жителів і забезпечення людей необхідними товарами, то про це дбають магазин Рівненського споживчого товариства, продавець Валентина Олександрівна Химич, та приватний підприємець Надія Василівна Ткачик. Водопостачання у нас здійснюється з криниці, а на виселку — завдяки водогону, який обслуговується КП «Надія Вода» і працівником підприємства Світланою Миколаївною Барабаш. Зараз 65 користувачів водопровідної мережі сплачують за воду через інтернет, що набагато зручніше. У минулому році за зверненням місцевого завдяки бойових дій російсько-української війни Андрія Миколайовича Стародуба та за сприяння селищного голови Галини Миколаївні Цибульської прокладено додаткову водопровідну трубу протяжністю 1 кілометр. За кошти селищного бюджету у нашому селі відремонтовано і водонапірну башту, що значно покращило якість водопостачання. Прикро і сумно, але у зв'язку зі скороченням лістоноші у нашій віддаленій громаді виникли серйозні труднощі з доставкою пошти і передплатою періодичних видань. Поряд із цим сьогодні ми маємо можливість користуватися послугами «Нової пошти».

Як у кожному селі, починаючи з лютого 2022 року, багато наших чоловіків вступили до лав Збройних Сил України боронити Україну і всіх нас від російських загарбників. На жаль, на сьогодні маємо одного безвісти зниклого військового з нашого округу.

Ми всі щиро надіємося і віримо, що завдяки нашим хоробрим Героям-захисникам настане день Перемоги і в Україну повернеться такий довгоочікуваний мир.

Володимир САУЛЯК
Мурованокриловецька громада

Близький і дорогий

Подільська земля багата видатними особистостями. Одним із них є Павло Миколайович Лісовий – колишній проректор Вінницького педагогічного інституту, доктор наук, професор, педагог і науковець, великий патріот, наставник студентської молоді, вірний товариш та гарний сім'янин, якому в ці дні мало б виповнитися 100 років.

Народився він 23 вересня 1923 року в хліборобській родині. З малого дитинства тягнувся до знань. Семирічку закінчив у Коржівцях, а середню освіту здобув у сусідніх Янківцях (теперішніх Іванківцях Ярмолинецького району). Якраз перед 22 червня 1941 року отримав атестат. Павло був у числі перших із восьми коржовецьких хлопчаків, хто отримав середню освіту. Було багато планів і мрій але всі вони залишилися тільки планами.

У квітні 1944 року Павла Лісового призвали до лав Радянської армії. За роки війни пройшов шлях від Поділля до Ужгорода і Дуклі (Східна Словаччина), звільнюючи від нацистських загарбників міста і села України та Європи.

Після закінчення війни Павло працював кореспондентом Михайлівської районної газети «Колгоспник». Восени 1946 року став студентом філологічного факультету Ужгородського університету. У цьому виші пройшов шлях від студента до доктора філологічних наук, професора.

Тут працював завідувачем кафедри української мови і літератури, деканом, а з 1974 року перейшов у

Вінницький педагогічний інститут, де протягом 20 років займав посаду проректора з наукової роботи.

Готував педагогічні та наукові кадри на Закарпатті і Поділлі. Йому належать ряд наукових розробок з історії возз'єднання Закарпаття з Україною. Це книги «Близький і дорогий», «Т.Г. Шевченко і Закарпаття», «Трибуна трудящих», «Журналістика Закарпаття в XIX-XX ст. та її зв'язок з іншими українськими земляками». Рідному Поділлю присвячені книги «Шевченко і Поділля», «Музеї Вінниччини» та інші.

Його публікації є в академічному виданні «Історія української лі-



тератури», альманасі «Радянське Закарпаття», журналах «Советская печать», «Язык и литература» (Софія, Болгарія), «Жовтень», «Дніпро»

та в інших наукових збірках Ужгородського, Київського, Львівського, Одеського, Московського державних університетів, а також Вінницького, Кам'янець-Подільського, Полтавського, Дрогобицького тодішніх педагогічних інститутів.

Він друкувався на шпальтах багатьох газет. Вчені ради столичних університетів неодноразово запрошували його опонентом при захисті кандидатських та докторських дисертацій, а видавництва включали його до редакційних колегій. Павло Лісовий був співавтором значних літературних видань.

Значущою була і його громадська діяльність.

Велика порядність у роботі, в людських стосунках характеризувала Павла Миколайовича. Скільки шані і поваги додавали вони до його титулованих звань. Під його опікою виростили кандидати і доктори наук, тисячі педагогічних працівників, які ще сьогодні працюють по всій Україні.

Високі титули та адміністративні посади не викликали у професора Лісового зіркової хвороби – до нього тягнулися як колеги по роботі, так і студенти. Їм особливо imponувала його простота і доступність. Він міг запросити на кафедру та поговорити не лише про навчання, але і про суто особисте, цікавився, чи забезпечений студент матеріально, як здоров'я батьків, чи не потрібна грошова допомога. Він тактовно, уважно, по-батьківськи проводив співбе-



сіді з абітурієнтами до вступних іспитів, щиро переймався негараздами чужих дітей, прагнув підтримати, допомогти, заспокоїти.

Павло Миколайович мав лагідну вдачу, любив пожартувати, розповісти цікаву історію з особистого життя, тому його лекції не втомлювали. Він був відвертим і прямолинійним, але ніколи різким чи грубим. Ніхто із студентів, навіть хронічних двічників, не ображався за критику. Його гнів був короткочасним, закінчувався жартом і добродушною усмішкою.

П. Лісовий умів знайти стежку до серця, для кожного знаходив місце у своїй душі. Тому з вдячністю його згадують сьогодні і колишні студенти, і колеги по роботі. Виринають у пам'яті добрі справи

професора Лісового – одного підтримав на шляху у велику науку, іншого виручив у скрутну хвилину... Спогади про добродійство П. Лісового житимуть, поки пам'ятають його колеги, студенти, рідні.

Надійною опорою в роботі та по життю була йому сім'я – дружина, донечка із зятем. Вони підтримували його у всіх починаннях.

Павло Миколайович дуже любив все національне, українське – державні символи, природу, одяг, страви, культуру. Завжди пропагував це на своїх лекціях та у своїх творах. Часто одягав вишиванку, буваючи за кордоном.

Бачив Україну рівною серед європейських держав. Шлях у Європу торував з гвинтівкою в руках у 1944-45 роках, щоб Україна і Європа були вільними. Плідно співпрацював у сфері науки і культури з науковцями всього слов'янського світу уже після війни.

Його заслуги відзначені рядом урядових нагород та нагород, отриманих у Другій світовій війні (13 орденів та медалей, серед яких ордени Слави III ступеня та Великої Вітчизняної війни II ступеня).

Відійшов у вічність П.М. Лісовий 20 лютого 1999 року на 76-му році життя. Похований у м. Вінниці.

Сьогодні українські сини і доньки відстоюють незалежність та наші спільні ідеали – щоб жила та процвітала наша Україна та мова її солов'їна, якій Павло Лісовий присвятив все своє плідне життя. Тож хай не заростає травною стежина до могили видатного науковця, нашого відомого земляка.

Підготувала Ніна ЛАВРЕНЮК
(За матеріалами видання М.Я. Лісового «Коржівці – село і його люди»)

Знайшла покликання у слові

Наталія Василівна Ярмічук-Запорожець (на знімку) вже багато років працює учителем української мови та літератури Дяківської гімназії Джулинської сільської ради Гайсинського району. Земляки знають її не лише як досвідченого педагога, а й як талановитого автора багатьох поезій.

Вірші самобутньої поетеси регулярно з'являються на її сторінці в соціальній мережі, часто друкуються на шпальтах місцевої преси і завжди отримують теплі, позитивні відгуки читачів. Закохана в слово Наталія Ярмічук-Запорожець живе творчістю. «Поезія – то хобі, «стан душі», «вічна таїна», «струни зраненого серця», – стверджує вона.

У творчому доробку Наталії Василівни – три поетичні збірки: «У моїй душі вирує океан», «Даруй омріяне щастя» і «За крок до Перемоги». Її вірші вирізняються глибокою душевністю, вмінням бачити найніжніші струни людської душі, вони проникають у серце читача і змушують задуматися над смыслом людського буття. Вражає і жанрове розмаїття творів майстрині слова – інтимна лірика, романтичні балади, поезії про природу, молитва, пісня, думи й елегії...

А ще Наталія Ярмічук-Запорожець бере активну участь у літературно-мистецьких об'єднаннях, у різних конкурсах. Торік вона була відзначена журі Міжнародного літературного конкурсу «Шляхи мої неміряні» за поезію «Мій сон» та дипломом лауреата I ступеня Всеукраїнського конкурсу авторської поезії та прози ЯwriteR за створення поетичних творів про кохання. У скарбничці поетеси й диплом лауреата I ступеня Всеукраїнського конкурсу мистецтв «Країна Кобзаря» за поезію «Мамо, я закохалась».

Наталія Василівна також взяла участь у Народному поетичному



конкурсі «Рожева мрія» й перемогла у першому турі. Її поезія «Обпалила нам обом так крила» увійшла до збірки, яку видадуть організатори конкурсу.

Цьогоріч Наталія Ярмічук-Запорожець спробувала себе дещо в іншому стилі письма – у прозі – й надіслала свій твір «Мрійливі спогади» журі літературного конкурсу «Слово – укриття для серця». Нещодавно ж стали відомі імена переможців та призерів цього творчого змагання, серед яких і наша талановита землячка. У номінації «Проза» вона зайняла III місце й нагороджена дипломом літературного конкурсу.

Вітаємо Наталію Василівну з вагомим здобутком і щиро бажаємо їй гострого пера, творчого розкриття, натхнення, здійснення усіх задумів і мрій, незгасимого вогню таланту і щастя.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото автора

Джулинська сільська територіальна громада

Щаслива доля – працювати за покликанням

Лісівнича справа стала сенсом життя Миколи Темчишена із Флориного Бершадської територіальної громади

Родом Микола Андрійович із села Верби Чечельницького тоді ще району. Зростав у звичайній сім'ї колгоспників. Ще у дитинстві йому сподобалася професія лісівника. Можливо, тому, що любив ходити до лісу збирати гриби. До того ж, каже, учителі були хороші. Словом, юнакові до вподоби була лісівнича справа, і він після восьмого класу вступив до Сторожинського лісового технікуму. Вчився залюбки, був активістом, грав у духовому оркестрі, займався спортом, часто виборював призові місця на різних змаганнях.

Під час навчання подружився з Петром Рудьком із Хмельниччини, з яким і досі товаришує. Петро з відзнакою закінчив технікум, і його направили на навчання в Українську сільгоспакадемію на лісгосподарський факультет. А Микола розпочав трудовий шлях лісником у Сколівському районі Львівської області. Правда, через місяць молодого спеціаліста призвали в армію. Після військової служби Темчишен теж п'ять років навчався в академії й отримав спеціальність інженера лісового господарства.

Далі життєва стежина привела його на Миколаївщину. Оскільки Микола Андрійович добре навчався і в академії, зарекомендував себе позитивно, вже мав певний досвід, його одразу призначили лісничим Баштанського спеціалізованого лісництва. Зазвичай, щоб зайняти цю посаду, необхідно було щонайменше три роки пропрацювати інженером лісового господарства.

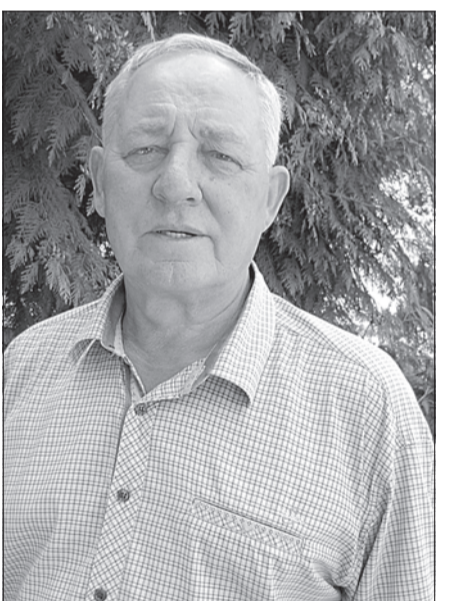
– Баштанська гідролісомеліоративна станція на той час – це всім лісництвом у п'яти адміністративних районах, – згадує Микола Темчишен. – На території Миколаївщини тоді

бухливо розвивалося зрошування, тож допомагали боротися з водяною та вітровою ерозією ґрунту, займалися будівництвом гідротехнічних споруд, лісонасадженням, доглядом за пожехо-захисними лісосмугами тощо.

Молодого, перспективного спеціаліста, керівника запримітили і невдовзі перевели на посаду інструктора оргвідділу і сільського господарства райкому партії. Умів Микола Андрійович працювати з людьми, вирішувати гострі питання, прекрасно володів аудиторією, але все ж таки через три роки повернувся на господарську роботу.

На цей раз Микола Темчишен очолив Страшенське лісництво у Молдавії. Жив із сім'єю у новому будинку на лісовому кордоні. За сім років діяльності спільними зусиллями колективу значно збільшили площу лісів, здійснювали побічне користування лісом. Зокрема, розміщували пасіки, проводили заготівлю у великих обсягах сіна, дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, лікарських рослин, за якими приїжджали навіть із Білорусії.

Деякий час Микола Андрійович був інструктором у системі державного комітету по охороні природи Молдавської РСР. Після реорганізації цієї структури перевівся у Бершадський лісгосп на посаду мисливствознавця. Він постійно цікавився розмаїттю фауною України, а на Бершадщині завжди приділяли велику увагу мисливському господарству. Понад два десятиліття Микола Темчишен дбав про охорону, використання та відтворення мисливських тварин, організував роботу з надання послуг мисливцям щодо полювання.



П'ять років очолював профком підприємства. З приязню згадує Івана Сухореброго та Володимира Краснеєва – талановитих керівників, які душею вболівали як за виробничі показники, так і за людей.

Минуло вже десять років відтоді, як Микола Андрійович остаточно завершив трудову діяльність. Він часто буває у лісників, завжди цікавиться їхніми справами. Його з радістю зустрічають, шанують і поважують.

– Я не жалкую про те, що обрав професію лісівника, – щиро каже Микола Темчишен. – Адже це спілкування з людьми, з природою. Ми спільно робили все для того, щоб зберегти ліси для майбутніх поколінь.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото автора

Бершадська міська територіальна громада

Відновлені сторінки пам'яті про Голокост

Днями виповниться чотири роки пам'ятним подіям у селах Самгородок та Лозівка (Хмельницький район) — відкриття меморіалу на місці масового поховання євреїв, розстріляних під час німецько-фашистської окупації Самгородоччини впродовж 1941-1943 років. Символічні меморіали стали результатом копійної дослідницької роботи місцевих активістів за інформаційної та фінансової підтримки німецького Фонду «Меморіал убитим євреям Європи» та Українського центру вивчення історії Голокосту.

Означені фундації ще у 2011 році розгорнули в Україні масштабний проєкт під назвою «Захистимо пам'ять». Його мета — пошук забутих або занедбаних місць масових убивств євреїв і ромів, відновлення старих пам'ятних знаків і створення поруч із ними місць пам'яті, встановлення інформаційних стел. Загалом на території України існує понад дві тисячі таких місць поховань.

Як зауважують дослідники, історію єврейських громад, що проживали на території України до та під час Голокосту, і досі недостатньо досліджено науковцями. У період німецької окупації на території України було вбито близько півтора мільйона євреїв і знищено переважну більшість ромів, які проживали тут століттями.

Тож пам'ятники у селах Самгородок та Лозівка стали черговою відновленою сторінкою історії єврейського народу, а з ним і України в цілому.

З 24 лютого 2022 року робота дослідницької фундації на теренах України стала ще інтенсивнішою. Попри щоденний ризик та фізичну небезпеку, локальні громадські ініціативи наполегливо продовжують тематичні дослідження та освітньо-культурну діяльність. Спільнота «Захистимо пам'ять» набула ролі опори для громадянського суспільства в громадах-партнерах проєкту.

Через навмисне знищення військами РФ закладів освіти, культурних інституцій, му-

зеїв, знищення та викрадення історичних та культурних колекцій було започатковано напрям підтримки постраждалих інституцій.

Робота проєкту з місцями злочинів часів німецької окупації та пам'яттю про жертви цих злочинів, їхнє дослідження та перетворення на місця пам'яті та інформації, а також пошук нових способів захисту таких ландшафтів пам'яті є викликом, який набуватиме все більшої ваги та актуальності через появу численних місць насильства та масових поховань внаслідок розпочатої Росією війни.

Голокост у Самгородку

Окупація Самгородка відбулася 22 липня 1941 року. Територія містечка залишалася в зоні бойових дій до 12 серпня, а потім перейшла до тилової зони групи сухопутних військ «Південь», під юрисдикцією німецького військового правління.

Єврейське населення Самгородка могло отримати деякі попередження про політику націонал-соціалістів стосовно них, але люди старшого віку не вірили в це, пам'ятаючи, як до них ставилися німці у 1918 році, коли імперська Німеччина ненадовго окупувала Україну. За повідомленнями, перший день окупації Вермахтом минув без інцидентів. Проте вже наступного дня на стовпах, стінах і парканах можна було побачити антисемітські плакати.

Управління Вермахту запровадили перші антиєврейські заходи у Самгородку, зокрема, наруканні пов'язки для ідентифікації євреїв, примусову працю та гарантію «доброї поведінки» з боку євреїв (тобто колективну відповідальність за громадську безпеку). Радіоприймачі, які належали євреям, було конфісковано. Завдання примусової праці на початку окупації передбачали прибирання вулиць та будинків, де жили військові, збирання сміття і ремонт доріг.

Оскільки євреї вже жили сконцентровано в одній частині міста, німці встановили гетто. Незабаром після прибуття німці провели реєстрацію місцевого населення. По-

відомлялося, що станом на 25 серпня 1941 року кількість євреїв у Самгородку становила близько 700 осіб. Ця кількість уже могла враховувати євреїв із навколишніх сіл і багатьох біженців.

Наприкінці жовтня почали прибувати перші жандарми (німецька сільська поліція) та управлінці. Наруканні пов'язки євреїв було замінено на жовті нашивки спереду та ззаду на одязі. На євреїв було накладено спеціальний податок у розмірі 50 карбованців з особи. Почав зростати рівень смертності через холод, хвороби, недоїдання, знущання та виснаження.

16 травня 1942 року німецька жандармерія збрала євреїв у невеликій частині міста біля річки Десна й дала дві години на переїзд. Єврейську власність, яка залишилася за межами гетто, було розкрадено. Більшість євре-



їв уже не мали доступу до тих схованок або запасів їжі, які в них були підготовлені на випадок оточення. У гетто у кожному будинку жили від трьох до п'яти родин. Євреїв регулярно били і змушували виконувати завдання, які були за межами їхніх сил. Їм не дозволяли купувати або вимінювати їжу і навіть брати воду з криниць. Це були систематичні заходи, щоб виснажити євреїв перед розстрілом.

Рано-вранці 4 червня 1942 року угорські солдати, німецькі жандарми та місцева поліція оточили й ліквідували гетто. По тих, хто намагався тікати, стріляли. Людей похилого віку, які не могли йти без допомоги, розстріляли на місці. За межами гет-

то євреїв загнали до місцевої школи. Близько десятої години ранку євреїв у школі викидали. Вибрали групу приблизно з 10-15 вправних робітників, зокрема, ковалів, чоботарів, механіків і молодих дівчат віком від 16 до 18 років. Їх відправили до Козятина. Решту євреїв вивели на південь у напрямку Германівки (нині — Лозівка).

Раніше того ж ранку місцева поліція мобілізувала селян для того, щоб викопати яму в полі на шляху до Германівки. На полі вже була велика яма, за одними даними — військовий бліндаж, за іншими — силосна яма, що ймовірно. Копачам наказали розширити цю яму. Поки вони працювали, приїхали вантажівки з німецькими поліцейськими та угорськими солдатами. Новоприбулі почали огорожувати місце. Через 40 хвилин після того, як

вони закінчили свою роботу, автомобілем приїхав гебітс-комісар Вольфганг Штойдель — головний німецький управлінець, відповідальний за Козятинський, Самгородцький і Погребищенський райони. Він наказав тим, хто копав, відійти до скирти солони на відстані принаймні 100 м від ями. Приблизно в цей час показала колона євреїв, які йшли дорогою. Колону супроводжували місцеві поліцейські. Наприкінці колони їхали принаймні два вози з літніми та хворими євреями, а також німецький автомобіль. Коли прибули євреї, їх оточили угорські солдати, місцева та німецька поліція. Євреям наказали роздягнутися до спідньої білизни. Потім їх маленькими гру-



пами загнали в яму і змушували лягти додолу, після чого їм у потилицю стріляв німець. За повідомленнями, дітей просто кидали в яму. Під час усієї операції було вбито близько 500 євреїв. Ця кількість могла враховувати тих, кого вбили під час ліквідації гетто. Крім того, німці розстріляли на цьому місці 15 військовополонених.

Коли розстріли закінчилися, тих, хто копав, поквипали назад, щоб вони засипали яму. Речі вбитих євреїв завантажили на вози й відвезли до Самгородка.

Через кілька днів після вбивства євреїв їхнє рухоме майно було взяте місцевою управою на облік та оцінено для подальшого розпродажу місцевому неєврейському населенню. 9-10 червня комісія Самгородцької районної управи склала акт про те, що «конфісковано в жидів» майно (у переліку — скрині, шафи, столи, комоди, буфети та інші меблі), яке було оцінено у 3169 карбованців та передано для продажу місцевій торговельній організації.

Історії врятованих

Койфмани, сім'я з чотирьох осіб, втекли з гетто в Самгородку того ж дня, коли його було створено. Вони провели три дні в бігах, поки їх не спіймали і не відправили до табору в Козятині. Там батьки Бася і Давид почали вмовляти доньку Софію втекти, оскільки вірили, що вона може зійти за українку. Зрештою, на початку серпня Софія втекла. Незабаром після цього табір було ліквідовано. За кілька міся-

ців у Первомайську, що за 18 км на південний схід від Козятина, Софія дістала фальшиві документи і провела решту окупації під вигаданим ім'ям Галина Матвейчук. Вона переїжджала не менше ніж сім разів, ніде не залишаючись більш як на чотири місяці, завжди тікаючи, щойно починала відчувати небезпеку. Наприкінці окупації вона проживала з Миколою та Вандою Слободенюк у Іосипівці, на відстані 7 км на північ від Самгородка.

Родина Бегерів змогла уникнути полону. Мойше Бегер і його сім'я змогли сховатися у підвалі, який служив схованкою для євреїв під час погромів після Першої світової війни. Провівши два дні в дуже тісних умовах, Бегери вислизнули з міста і втекли за 13 км на південний схід до Сопина. Проживши 4,5 місяця у цьому селі, Фрейда Бегер і її двоє дітей продовжили свій шлях до Жмеринки через Вінницю, а Мойше залишився у Сопині. Наприкінці 1942 року гетто у Жмеринці було порівняно безпечним. Воно перебувало під румунською, а не під німецькою окупацією. Наприкінці листопада 1943 року німці відновили контроль над Жмеринкою, однак Бегери змогли утриматися до прибуття Червоної армії 18 березня 1944 року. Мойше Бегер також пережив окупацію у Сопині.

Село Самгородок було звільнено 1 січня 1944 року. Кількість євреїв, про яких відомо, що вони пережили війну за лінією німецької окупації, становило лише 10 осіб.

Наталія ЗАЙЧУК

Алея Слави в Березівці буде!

Відома громадська активістка та волонтерка з села Березівка Любов Петрівна Заболотна днями побувала на прийомі в голови Чернівецької селищної ради Олени Петрівни Бень. Говорила не про особисте, не про щось загальне, а про те, від чого душа болить — вшанування пам'яті загиблих земляків у російсько-українській війні.

А на підтвердження того, що це колективна думка громади сіл Березівка та Лужок, вона передала письмове звернення, в якому, зокрема, зазначено: «...жителі Березівського старостинського округу просять вас посприяти увіковічненню пам'яті наших Героїв та виділити кошти для встановлення меморіалу пам'яті полеглим захисникам України в центрі села Березівка на місці колишнього пам'ятника лєніну. Саме сюди зможуть прийти наші односельчани в дні пам'ятних дат, щоб віддати шану людям, що загинули від рук російського агресо-

ра, саме сюди зможуть покласти квіти діти, дякуючи за мирне небо (сподіваємось уже скоро воно справді стане мирним), а також хоча б на краплинку полегшиться біль родини, яка буде знати, що їхнього Героя пам'ятають.

Щиро віримо у вашу небайдужість, сподіваємось на вашу підтримку, чекаємо на Перемогу! Слава Героям України!».

— Я сподівалася, що Олена Петрівна підтримає нашу ідею двома руками, але не так все вийшло, як хотілося... — екслюзивно для «Вінниччини» повідомила Любов Заболотна. — Звернення прийняли, дозвіл дали, а у фінансуванні відмовили, бо на проведення таких робіт ще не закладено коштів в бюджеті селищної ради. Тому будемо робити своїми силами — збирати кошти, замовляти пам'ятний знак...

Понад місяць я виношувала задум про облаштування пам'ятного місця полеглим ГЕРОЯМ-землякам

за нашу волю та незалежність в Березівці. У голові роїлися різні ідеї, деякі обговорювали з нашим волонтерським колективом. Але вже остаточно прискорили свою діяльність після Першого дзвоника, коли був дощовий день, і звичайно, старшокласники прийшли з квітами на цвинтар в Березівці, де поховані Анатолій Барбазюк та Павло Доскош, а на кладовище в Лужку до загиблого Анатолія Ткача поїхало лише кілька чоловік — тому що далеко та ще й негода... А в центр села завжди можна підійти. От і потрібен там пам'ятний знак, щоб і весільна пара, і випускники, і першокласники, та й будь-який житель, проходячи мимо, міг підійти й схилити голову в подяці за життя...

Попри те, що грошей не дали, пані Олена Бень пообіцяла нам допомогти з піском та цементом. Ще з цементом та металом і деякими іншими матеріалами нам хоче допомогти Суперсон Тетяна Микола-



ївна. Дякуємо усім, хто йде нам назустріч, дякуємо усім, хто дає кошти, дякуємо усім, хто працює. Разом ми перемаємо на всіх фронтах.

Часу обмаль. До 1 жовтня маємо впоратись. У ці дні активно на-

водимо порядок в центральному парку, де має бути алея Слави. І я вірю і надіюсь, що все в нас вийде! Ми маємо вшанувати пам'ять про наших воїнів, котрі віддали своє життя заради нашого майбутнього.

Віктор ЗЕЛЕНЮК

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, не зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЗЕЛЕНА КАРБОНАТНА КОМПАНІЯ» (ТОВ «ЗКК»), код за ЄДРПОУ 45093357 інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання

Юридична адреса: 02081, місто Київ, вул. Здобувська, будинок 9-Б, Н/П 219
Директор — Проценко Ігор Олександрович
Адреса електронної пошти: green.carbonate.company@gmail.com
Контактний номер телефону: 0504222758
(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи — підприємця (поштовий індекс, адреса) контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи

ТОВ «ЗЕЛЕНА КАРБОНАТНА КОМПАНІЯ» планує реалізацію планованої діяльності з експлуатації установок для класифікації та сепарації мінеральних сумішей на території земельної ділянки площею 1,1 га з кад. №0510600000:07:001:0316 за адресою: Вінницька обл., м. Ладжижин, вул. Наконечного, 173.

Технічна альтернатива 1.

Передбачається встановлення на території земельної ділянки площею 1,1 га з кад. №0510600000:07:001:0316 за адресою: Вінницька обл., м. Ладжижин, вул. Наконечного, 173 установок з оброблення золошлакових відходів. Золошлакові відходи утворюються при спалюванні вугілля на теплових електростанціях. Завичай негорючі рештки вугілля збираються в нижній частині енергетичних котлів, вивантажуються в басейн з водою, звідки по трубопроводах їх у вигляді пульпи перекачують на відвали. Там золошлак зневоднюється природним шляхом (дренується) до залишкової вологості 20...25% і в такому вигляді накопичується. Саме такий, вилужений золошлак із стабілізованим станом, відносно сталою вологістю, є об'єктом оброблення за технологією ТОВ «ЗЕЛЕНА КАРБОНАТНА КОМПАНІЯ». Продуктом оброблення золошлаків є шлаковий щецбін, шлаковий пісок, щебенево-піщана суміш та зола вивозиться відповідно до ТУ У 39.0-45093357-001:2023.

Установка складається з 5 модулів, кожен з яких виконує окрему функцію:

1. Приймання та тимчасового зберігання оперативного запасу сировини. На території цього модулю передбачається тимчасове зберігання максимум 3-добової кількості сировини;
2. Вироблення теплоносія для потреб технологічного процесу. Модуль складається з таких основних вузлів: теплогенератор потужністю 4,0 МВт, склад-бункер паливний, з встановленою системою «живе дно». Повний об'єм складу 72 м³, робочий об'єм 60 м³;
3. Підготовка та завантаження сировини. Основні вузли: бункер приймальний сировини БП1 з решіткою-грохотом; конвеєр стрічковий КС1 горизонтальний з системою контролю та частотною регулювання швидкості; конвеєр стрічковий КС2 нахильний звантажувальний;
4. Сушка та класифікація. Основні вузли: барабан сушильний; камера інерційна відокремлювання шлакового піску та шлакового щебеню; блоку батареїних циклонів типу ЛЮТ; блоку батареїних циклонів типу СЦН;
5. Газоочищення. В якості основного обладнання встановлена здвоєна фільтрувальна установка типу BFF-1-M2-400-A, з сумарною видатністю по газовому середовищу до 24000х2 м³/год. Обладнання є стандартним, розроблено і виготовляється ТОВ «Фабрика рукавних фільтрів»; байпасний трубопровід з запорною арматурою; димосос; димова труба.

Технічна альтернатива 2.

Технічною альтернативою №2 є встановлення, замість здвоєної фільтрувальної установки, електрофільтра в якості основного газоочисного обладнання.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи

Територіальна альтернатива 1.
Встановлення обладнання передбачається на земельній ділянці площею 1.1 га за адресою: Вінницька обл., м. Ладжижин, вул. Наконечного, 173. Кадастровий номер земельної ділянки 0510600000:07:001:0316.

Територіальна альтернатива 2.

Не розглядається.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності

Планована діяльність забезпечує збереження робочих місць для працівників підприємства та покращення екологічної ситуації в регіоні розміщення та в Україні в цілому.

Позитивним аспектом планованої діяльності є:

- встановлення нового сучасного обладнання, що покращить стан атмосферного повітря, умови праці працівників, матиме більший ККД, ефективнішу систему автоматизації і контролю;
- покращення екологічної ситуації на об'єктах-утворювачах золошлаків, забезпечення раціонального поводження відходами відповідно вимог ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами».

При дотриманні всього комплексу заходів з екологічної безпеки, монтажні роботи та експлуатація об'єкта не спричинять негативного впливу на соціально-економічне середовище.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо)

ТОВ «ЗЕЛЕНА КАРБОНАТНА КОМПАНІЯ» планує встановлення установок з оброблення золошлаків. Золошлакові відходи в Україні розміщуються на золошлаковідвалах. Вони утворюються при спалюванні вугілля на теплових електростанціях. Завичай негорючі рештки вугілля збираються в нижній частині енергетичних котлів, вивантажуються в басейн з водою, звідки по трубопроводах їх у вигляді пульпи перекачують на відвали. Там золошлак зневоднюється природним шляхом (дренується) до залишкової вологості 20...25% і в такому вигляді накопичується. Саме такий, вилужений золошлак із стабілізованим станом, відносно сталою вологістю, є об'єктом оброблення за технологією ТОВ «ЗЕЛЕНА КАРБОНАТНА КОМПАНИЯ». Результатом (продуктом) процесу оброблення є шлаковий щецбін, шлаковий пісок, щебенево-піщана суміш та зола вивозиться відповідно до ТУ У 39.0-45093357-001:2023.

Установка складається з 5 модулів, кожен з яких виконує окрему функцію:

1. Приймання та тимчасового зберігання оперативного запасу сировини. На території цього модулю передбачається тимчасове зберігання максимум 3-добової кількості сировини;
2. Вироблення теплоносія для потреб технологічного процесу. Модуль складається з таких основних вузлів: теплогенератор потужністю 4,0 МВт, склад-бункер паливний, з встановленою системою «живе дно». Повний об'єм складу 72 м³, робочий об'єм 60 м³;
3. Підготовка та завантаження сировини. Основні вузли: бункер приймальний сировини БП1 з решіткою-грохотом; конвеєр стрічковий КС1 горизонтальний з системою контролю та частотною регулювання швидкості; конвеєр стрічковий КС2 нахильний звантажувальний;
4. Сушка та класифікація. Основні вузли: барабан сушильний; камера інерційна відокремлювання шлакового піску та шлакового щебеню; блок батареїних циклонів типу ЛЮТ; блок батареїних циклонів типу СЦН;
5. Газоочищення. В якості основного обладнання встановлена здвоєна фільтрувальна установка типу BFF-1-M2-400-A, з сумарною видатністю по газовому середовищу до 24000х2 м³/год. Обладнання є стандартним, розроблено і виготовляється ТОВ «Фабрика рукавних фільтрів»; байпасний трубопровід з запорною арматурою; димосос; димова труба.
6. Система автоматичного управління процесом.
Система автоматичного керування процесом буде розташовуватися в чотирьох

металевих електротехнічних шафах: № 1 — шафа розподілу живлення. У ній розташовується ввідний автомат захисту, захист від імпульсних перенавантажень і автомати захисту периферійних пристроїв, що підключаються. На передній дверці шафи встановлено вимірювач мережевих параметрів: напруга, струм, потужність та інше; №2 та №3 — силові шафи. У них будуть розміщені частотні перетворювачі, автомати захисту двигуна, контактори та пристрої плавного пуску; №4 - шафа керування. У ній розташовуватиметься контролер з модулями розширення. Усі дискретні входи та виходи контролера будуть гальванічно розв'язані через проміжні реле. У шафах передбачена система клімату для контролю для запобігання перегріву обладнання або випадання конденсату. Загальна встановлена електрична потужність — 200 кВт.

Потреби в ресурсах:
золошлаки—100 000 т/рік;
паливотверде—4 125 тис.т/рік;
електроенергія—620 928 т.кВт*год;
площа існуючої земельної ділянки - 1,1га;
людські ресурси — 27 чол.

Режим роботи установки — близько 7000 год./рік, враховуючи зупинки на планові огляди та ремонт. Робітники забезпечуються питною водою за рахунок привозної бутильованої води. Каналізування господарсько-побутових стічних вод організоване в існуючій герметично облаштованій вигріб, з періодичним вивезенням спецавтотранспортом. Опалення побутового приміщення здійснюється від електроприладів.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

Щодо технічної альтернативи 1

Встановлюються екологічні та інші обмеження планованої діяльності, зокрема:
- дотримання допустимих рівнів забруднення атмосферного повітря («Гігієнічні регламенти допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць» (затв. наказом МОЗ України від 14.01.2020 р. №52, зареєстрованим у Мін'юсті 10.02.2020 р. за №156/34439);
- дотримання нормативів гранично допустимих викидів, відповідно до наказу Мінприроди України від 27.06.06р. №309, зареєстрованого у Мін'юсті 01.08.2006 р. за №912/12786);
- забезпечення поводження з відходами відповідно до Закону України «Про управління відходами»;
- дотримання допустимих рівнів шуму згідно вимог ДБН В.1.1-31:2013 «Захист території, будинків і споруд від шуму» та ДСН 3.3.6.037-99 «Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку» (Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 №37).

Щодо технічної альтернативи 2

Як для технічної альтернативи №1.

Щодо територіальної альтернативи 1

Дотримання нормативної санітарно-захисної зони (СЗЗ) згідно ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування і забудови населених місць» (затверджено наказом МОЗ України від 19.06.1996 р. №173, зареєстрованого у Мін'юсті 24.07.1996 р. за №379/1404) із змінами, внесеними згідно з Наказами МОЗ України №362 від 02.07.2007р., №653 від 31.08.2009р., №952 від 18.05.2018р., протипожежні розриви між будівлями та спорудами, інженерно-транспортною та промисловою інфраструктурою (забудовою), яка склалася на території планованої діяльності та поряд з нею; територіальні обмеження, визначені земле-впорядною та містобудівною документацією.

Щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

Щодо технічної альтернативи 1

Встановлення обладнання здійснюється на існуючому виробничому майданчику, на землях промисловості. Додаткового відведення земель під об'єкт не передбачається. Топографо-геодезичні, інженерно-геологічні, та інші вишукування, заходи з інженерного захисту - виконуються у необхідному обсязі згідно з чинними нормативами. Додатково здійснюватимуться моніторингові дослідження та інструментальні вимірювання стану атмосферного повітря та контроль рівнів шумового навантаження в робочій зоні на ділянці, на межі СЗЗ та найближчої житлової забудови. На майданчику перед монтажем планується виконання комплексу підготовчих робіт (влаштування майданчика для складування матеріалів і компонентів обладнання); матеріали та обладнання рекомендується отримувати малими партіями для виконання конкретних обсягів монтажних робіт; при проведенні робіт - використовувати тільки справну спеціалізовану техніку, яка пройшла техогляд.

Щодо технічної альтернативи 2

Як для технічної альтернативи №1

Щодо територіальної альтернативи 1

Дотримання технологічних рішень в період монтажу і експлуатації, що забезпечуватиме раціональне використання природних ресурсів та витрат часу персоналу. Передбачено охоронні, захисні та компенсаційні заходи.

Щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

Щодо технічної альтернативи 1

Можливі впливи планованої діяльності включають:

* клімат і мікроклімат - при впровадженні планованої діяльності на клімат і мікроклімат масштабних негативних впливів не передбачається. Можливе виділення парникових газів при роботі теплогенератора.

Вплив планованої діяльності на клімат та мікроклімат під час монтажу визначається виділенням парникових газів при згоранні палива у двигунах внутрішнього згорання автотранспорту та спецтехніки, і має тимчасовий характер.

* повітряне середовище - викиди забруднюючих речовин в період монтажу внаслідок експлуатації техніки та автотранспорту, виконання зварювальних та фазбувальних робіт. Під час експлуатації установки джерелами викидів є димова труба установки, місце зберігання, завантаження, транспортування та вивантаження золошлаку; концентрації шкідливих речовин в повітрі робочої зони та повітрі населених місць не повинні перевищувати відповідних нормативів ДК;

* геологічне середовище - експлуатація об'єкта не спричинить змін геологічної та структурно-тектонічної будови в даній місцевості; не призведе до виникнення карстових і селєвих явищ, зсувів; не викличе змін стану і властивостей масивів порід, що призводить до деформування земної поверхні. В ході експлуатації об'єкта додаткового негативного впливу на геологічне середовище не передбачається; існуючі заходи по запобіганню або зменшенню розвитку геологічних процесів або явищ є достатніми;

* водне середовище - вплив на водне середовище буде здійснюватися внаслідок використання води на технологічні, господарсько-побутові та протипожежні потреби і відведення господарсько-побутових та поверхневих стічних вод в герметичний резервуар.

* ґрунти, земельні ресурси - монтаж обладнання здійснюється на території земель промисловості, в межах земельної ділянки, що відноситься до СЗЗ діючого енергоенергетичного підприємства. Додаткового відведення земель не передбачається. При монтажі родючий шар ґрунту не порушується (він відсутній на майданчику). При експлуатації об'єкта планованої діяльності, вплив на ґрунтовий покривний світ характеризується (установка розміщується на території з твердим покриттям, яке виключає забруднення ґрунтів та підземних водоносних горизонтів в разі виникнення аварійних ситуацій). Вплив на земельні ресурси зведений до мінімуму.

* поводження з відходами здійснюватиметься відповіднимог ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами».

* рослинний і тваринний світ - на території земельної ділянки площею 1,1 га з кад. №0510600000:07:001:0316 за адресою: Вінницька обл., м. Ладжижин, вул. Наконечного, 173 (землі промисловості) вплив планованої діяльності на рослинний і тваринний світ характеризується як дуже низький (СЗЗ навколо ділянки) та/або відсутній (в межах ділянки).

* природно-заповідний фонд - території ПЗФ загальнодержавного та місцевого

значення меж СЗЗ відсутні.

* навколишнє соціальне середовище — умови соціальної організації прилеглих територій, проживання місцевого населення, експлуатації житлових та громадських об'єктів в ході запланованої діяльності не порушуються. Пам'ятники історії, культури, природоохоронні археологічні об'єкти в межах існуючої ділянки відсутні;
* шумове навантаження - основними джерелами шумового навантаження при проведенні робіт є автотранспорт та техніка; при експлуатації об'єкта — технологічне обладнання.

Прогнозовані впливи будуть визначені за результатами досліджень та реалізації програми післяпроектного моніторингу.

Щодо технічної альтернативи 2

Як для технічної альтернативи №1

Щодо територіальної альтернативи 1

Можливий вплив на довкілля обмежений у відповідності до прийнятих санітарно-гігієнічних, протипожежних, містобудівних вимог, зокрема, діючих нормативних документів: ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» (затверджені наказом МОЗ України від 19.06.1996р. №373, зареєстрованим у Мін'юсті 24.07.96р. за №379/1404), ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» (введений в дію 01.10.2019 р. наказом Мінрегіону України №104 від 26.04.2019 р.).

Щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається.

9. Наявність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»)

Згідно ст. 3 (частина 2, п. 8 та частина 3 п. 10) Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», планована діяльність з експлуатації установки для класифікації та сепарації мінеральних сумішей за адресою: Вінницька обл., м. Ладжижин, вул. Наконечного, 173, може бути віднесена до першої та / або другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля («управління відходами: об'єкти оброблення небезпечних відходів; об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю 100 тонн на добу або більше», «об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу»), - тому прийнято рішення щодо проведення оцінки впливу на довкілля (ОВД).

10. Наявність підстав для здійснення оцінки трансграничного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного трансграничного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного трансграничного впливу (зазначити держав))

Підстави для здійснення оцінки трансграничного впливу на довкілля відсутні.

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Плановий обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД, виконується у відповідності до ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII. Планується провести дослідження впливу планованої діяльності на повітряне середовище, водне середовище, ґрунти, рослинний і тваринний світ, техногенне і соціальне середовище під час монтажу та експлуатації обладнання. За результатами дослідження, у разі необхідності, будуть розроблені заходи щодо мінімізації негативних впливів на довкілля.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Оцінка впливу на довкілля передбачає підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля; проведення громадського обговорення планованої діяльності; аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки трансграничного впливу, іншої інформації; надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу; врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтованість недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження. Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання Звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду ваших зауважень і пропозицій).

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включена до Звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності

Відповідно до законодавства рішенням про провадження зазначеної планованої діяльності є висновок з оцінки впливів на довкілля та ліцензія на провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами, які видаються Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля України).

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надіслати до

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Департамент екологічної оцінки та контролю. Поштова адреса: 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 35. Тел. +38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50, E-mail: OVD@mep.gov.ua. Контактна особа: — Грицак Олена (Анатоліївна, заступник директора департаменту — начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки).

Рекламисти, куди вас несе?! (Репліка)

За своє життя мені довелося багато чого негативного бачити і дивуватись, чому в цивілізованому суспільстві те, «багато чого», трапляється. Дивуватись разом з іншими і оцінювати бачене здоровим глуздом. А можливо, це не у людей здоровий глузд, а у творців «багато чого»?

Нещодавно іду я по вулиці Келецькій і натрапляю на перехожих, що зупинились біля щита зовнішньої реклами.

Стоять вони і обурюються, бо є чому. На рекламному полі зображена фігура у військовій формі. Біля неї літерами великого розміру написано: «ШУКАЄШ СВОЮ ЗГРАЮ?» Нижче уже маленькими: «Вступай на АВЗ. Арму». Є.

Є ще написане малими буквами пояснення, що це все стосується Збройних Сил України. Конкретно – 3-ої окремої штурмової бригади. І ще один текст: «БОТ командир 1-го механізованого батальйону». То я хочу запитати творців цієї реклами: «Кому адресовані слова із знаком запитання: «Шукаєш свою зграю?» Якщо текст адресований дворовим бродячим собакам чи котам, то вони безграмотні, як і птахи, що облюбували Вінницю. Але, якщо автори реклами звертаються до людей, то на місці наведеного тексту мав би бути інший: «Шукаєте своїх героїв? Або: «Шукаєте підрозділ хоробрих захисників?» Бо ото жновати підрозділ Збройних Сил України із «зграєю» – ганебно! Принизливо! Безглуздо! У зграї гуртуються хижі звірі.

У багатьох вінничан їхні рідні загинули як Герої, ризикуючи життям, хоробро боронять Україну, захищають життя інших, у тому числі і ваше життя, рекламисти. То хоч би подумали над змістом своєї реклами. І взагалі, є ж посадовці, котрі відповідають за зміст і культуру реклами.

На іншому рекламному полотнищі намальований воїн у шоломі з рогами – та так, ніби ті роги ростуть у нього з голови.

А на вулиці Соборній на одному з будинків, у якому продають каву, розмістили навіть таку рекламу: «Вам кави з ціанистим калієм чи з молоком?»

Варто було б деяким чиновникам не полінува-



тисть, пройтись вулицями і подивитись, чи відповідають подібні реклами потребам людей, чи лише завдають шкоди. І чи не можуть вони, в умовах військової агресії, бути використані на користь «русскава мира?»

Леонід КУЦІЙ,
член НСПУ та НСЖУ, публіцист

Чи вистачить йому 5 років?

Вінницьким міським судом до 5 років позбавлення волі засуджено 70-річного жителя м. Вінниця, громадянина російської федерації. Його визнано винним за трьома статтями Кримінального кодексу України. Зокрема, за публічний закли до зміни меж території або державного кордону України; зберігання творів, що пропагують національну нетерпимість та дискримінацію, з метою їх розповсюдження; поширення матеріалів, у яких містяться виправдовування та визнання збройної агресії російської федерації проти України, розпочатої у 2014 році, а також глорифікація осіб, що здійснюють цю агресію.

Прокурором у суді доведено, що після повномасштабного вто-

ргнення ворога на нашу територію обвинувачений у соціальних мережах активно підтримував російську агресію та виправдовував злочинні дії військово-політичного керівництва терористичної держави. Із свого акаунта поширював антиукраїнські матеріали на широку аудиторію, свідомо використовував спеціальні системи обходу блокування. Крим і Донбас визнавав російськими, втішався вторгненням окупантів на Київщину, поширював фото путіна з підписом «россиянам все же очень повезло с президентом» та інші, принижуючи при цьому Україну та її союзників.

Більше того, з метою подальшого розповсюдження у власному комп'ютері зберігав фото зі

сценами фізичного насилля, каліцтва та завдання смерті українцям з назвою «Нормально_Хорошо_Идеально». Не дивно, що своєї вини він так і не визнав. Тож чи вистачить йому тих 5 років, аби дійшло щось до нього? Важко повірити.

Але найбільше дивує, що це, м'яко кажучи, дрантя поруч з нами у Вінниці безперешкодно жувало український хліб, а не витанцювало десь на морозі поруч з його подібними в якомусь Усть-Куті чи навіть Уелені. До того ж, його поведінка спонукає нас бути пильнішими стосовно інших громадян рф в Україні: для чого вони тут?

Василь ГРОМОВИЙ

Помер колишній голова облради і нардеп Іван Бондарчук

Вже пора підписувати газету до друку, а жодна жива душа не звернулася до редакції «Вінниччина» з приводу того, що не стало Івана Миколайовича Бондарчука – колишнього голови обласної ради, багаторічного (з 1990 до 2006 року) її депутата, народного депутата України і в один час на-

віть очільника парламентського комітету.

Він, очільник села Старосілля Лугинського району Житомирської області, працював на Вінниччині на керівних партійних, адміністративних, господарських посадах. З першого погляду, виглядав людиною доброю. Але, на жаль,

його настільки заносило політичними поглядами ліво, що зайняв відверто проросійську позицію й очолював в області товариство «Україна – Росія». А якби не було в Україні таких Бондарчуків, чи насмілювався б посунути сюди агресор?

Як мовиться, Бог усім суддя.

Головний редактор Олег КРИВОНОС, т. (066)-895-30-93

Засновник - Трудовий колектив редакції.
Видавець - ТОВ «Редакція газети «Вінниччина». Реєстраційне свідоцтво ВЦ №990-348-ПР, видане Головним територіальним управлінням юстиції у Вінницькій області 16 січня 2018 р.
Передплатний індекс 91672

ВЛАСНІ КОРЕСПОНДЕНТИ: Віктор ЗЕЛЕНЮК (Бар, Мур, Курилівці, Жмеринка) - (096) 603-66-78; Микола КАВУН (Іллінці, Липовець, Немирів, Оратів) - (096) 398-28-55.
Адреса редакції: 21100, м.Вінниця, Хмельницьке шосе, 7
Електронна адреса: vinnichina-gazeta@ukr.net

Розрахунковий рахунок: №UA593204780000026008924431157 у ПАТ АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478, ЄДРПОУ 02471614.
Контактні телефони: (098)-124-53-92 - «гаряча лінія»; приймальня головного редактора - 66-13-36 (факс); головний редактор - 068-590-46-22; творчий відділ (журналісти) - 66-05-92; рекламно-комерційний, бухгалтерія - (0432) 66-05-25.

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання – Товариство з обмеженою відповідальністю «АГКОД» (ТОВ «АГКОД»), ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 42119309; Місцезнаходження суб'єкта господарювання - 22141, Вінницька обл., Хмельницький (Козятинський) р-н, с. Сокилець, вул. Білоцерківська, буд. 44, контактний номер телефону – 0673993441, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання - agkod20@gmail.com

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика - 22141, Вінницька обл., Хмельницький р-н, с. Сокилець, вул. Білоцерківська, буд. 44;

Мета отримання дозволу на викиди - для існуючого об'єкта, з метою експлуатації обладнання, в результаті діяльності якого здійснюються викиди ЗР в атмосферне повітря.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля – об'єкт не підлягає оцінці впливу на довкілля, відповідно висновок з оцінки впливу на довкілля відсутній;

Загальний опис об'єкта (опис виробництв та технологічного устаткування) – основним видом діяльності підприємства згідно з КВЕД є 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

Зерно кукурудзи від постачальника за допомогою автотранспорту надходить та територію підприємства, зважується на автомобільній вазі з подальшим розвантаженням в завальну яму. Із завальної ями зерно кукурудзи надходить до зерносушарки STELA AgroDry. В якості палива для зерносушарки використовується газ, пелети, відходи рослинництва. Для спалювання пелет та відходів рослинництва функціонує теплогенератор ТГТ-16. Просушене зерно за допомогою норій надходить до зерноочисного комплексу, що складається з зерноочисної машини БСХ-200 та системи аспірації. Чисте зерно та зерновідходи розвантажуються на автотранспорт, залізничний транспорт, подаються до хопперних бункерів та силосів для зберігання зерна.

Для забезпечення безперебійного енергопостачання на підприємстві функціонують дизель-генератори - Aggreco NHC20/KTA1904 (400 кВт) та Atlas Copco QAS500 (500кВт).

Для обігріву виробничих приміщень на підприємстві функціонує котел твердопаливний.

Джерелами викидів ЗР є навантажувальний пристрій зерна на залізничні вагони, комерційні хопперні бункери, ковшові норії, зерносушарка STELA AgroDry, приймальний пристрій зерна з автотранспорту, шафвий газорегуляторний пункт, приймальний пристрій зерна з залізничного транспорту, труба аспірації зерноочисної машини БСХ-200, бункер відвантаження зерновідходів, відвантаження зерна на автотранспорт, вентиляційний отвір зерносушарки STELA AgroDry, бункери зберігання пелет, норія відвантаження пелет, відвантаження зерна на автотранспорт з зерносушарки, дихальний клапан резервуара для дизпалива, димові труби котлів (буржуйок), відвантаження зерновідходів, зварювальний апарат, розвантаження зерна в мішки, розвантаження зерна на залізничний транспорт (тепловоз), паливо роздавальна колонка для ДП, розвантаження зерна в мішки, труба котла, патрубки дизель-генераторів, бункер відвантаження зерна на автотранспорт, бункер відвантаження зерновідходів на автотранспорт, відвантаження зерновідходів, силоси зберігання зерна.

Відомості щодо видів та обсягів викидів (т/рік) – НМЛОС (суміш насичених вуглеводнів C2-C8) - 1,252, залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) - 0,001, манган та його сполуки (у перерахунку на манган) - 0,00012, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок - 8,33426, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO2]) - 8,97, азоту (1) оксид (N2O) - 0,102, діоксид та інші сполуки сірки (одорант-СПМ) - 2,66Е-5, сірки діоксид - 0,471, оксид вуглецю - 309,014, вуглецю діоксид - 2654,691, НМЛОС (вуглеводні граничні C12-C19 (розчинник РПК-26611 та ін.) в перерахунку на сумарний органічний вуглець) - 0,0026031, метан – 1,008.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання – не передбачені; перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання – не передбачені; дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів – заходи не передбачені;

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству – відповідають діючому законодавству.

Адреса Вінницької обласної військової (державної) адміністрації, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди - Вінницька обл, м. Вінниця, вул. Соборна, 70. Тел. 0432 592 110

Строки подання зауважень та пропозицій - протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

Втрачений диплом бакалавра, ВН N18979824, від 05 липня 2002 року, виданий на ім'я Богуцький Валерій Павлович Вінницьким державним аграрним університетом, **вважати недійсним.**

Загублений студентський квиток серії ВН №13713414, виданий ВСП «Барський фаховий коледж транспорту та будівництва НТУ» 01.09.2021 року на ім'я Дячка Дениса Сергійовича, **вважати недійсним.**

➤ Редакція може публікувати в порядку обговорення статті, не поділяючи точки зору автора.
➤ Автори надрукованих матеріалів відповідають за добір і точність наведених фактів і даних, інших відомостей. За зміст реклами відповідають рекламодавці.
➤ Передрук без погодження з редакцією «Вінниччина» не дозволяється.
➤ *** Позначаються матеріали, які друкуються на правах реклами.

Номер виготовлений у КЦ редакції газети «Вінниччина». Віддрукований у друкарні ТОВ «Діва-К», м. Вінниця, вул. Пугачова, 1, e-mail: druk33@ukr.net.
Тираж - **3807 прим.**
Зам. 36509.

Стали фіналістами престижної програми

Старшокласники Андрій Загіка та Діана Орлюк побували у навчальному таборі в Іспанії, де переймали знання фахівців Массачусетського технологічного інституту.



Як повідомила сайту «Вінниччина.info» координаторка проекту UA-Teens Дарія Кулик, ULTA є безкоштовним проектом, що дає українській молоді можливість отримати досвід передового американського вишу (Массачусетського технологічного інституту технологій) та реалізувати свій потенціал у сфері інноваційних технологій. Після завершення програми кожен учасник зможе реалізувати власний проект.

Під час відбору організатори отримали 725 заявок від кращих учнів 9-10 класів з усієї України. До фіналу потрапили лише 20 майбутніх лідерів та лідерок, серед яких і двоє наших земляків. Це Андрій Загіка з м. Хмільник, який зараз навчається в Українському фізико-математичному лицейі, та Діана Орлюк — учениця лицейу №3

Ладизинської міської ради.

«Програма ULTA складається з кількох етапів і розпочалась вона з двотижневого освітнього табору в Барселоні. Протягом цього періоду фіналісти активно навчались під керівництвом менторів з Массачусетського технологічного інституту (MIT) та тьюторів з UA-Teens. Вони опанували нові навички завдяки програмам, розробленим з використанням навчальних матеріалів MIT», — зазначено в повідомленні.

До речі, ULTA реалізується за підтримки простору інноваційної освіти UA-Teens, який покриває усі витрати для 20 фіналістів відбору. Так організатори роблять внесок у підготовку та розвиток проактивної молоді, яка в найближчому майбутньому буде визначати стратегію розвитку України.

У кожному житті свої шаради - геніальне і буденне рядом

Справляє іменини панна осінь, кружляє листя у прощальній вальсі.... Хтось вбачає щось дуже особисте у цьому диво-танці природи, хтось байдуже проходить мимо, глянувши знічев'я, а хтось знаходить натхнення для того, щоб не тільки себе, а й інших відволікти від тягарів повсякденних турбот, від невпевненості у собі і дні прийдешньому.

- Саме в цьому вимірі, - зізнається Василь Вербецький, давно знайомий читачам «Вінниччини», - кросворди не просто гра, не заповнення роздумами свого вільного часу, а насамперед робота із словом.

А як відомо із прадавніх джерел, наші предки побожно ставилися до Слова. Якщо волею випадку й вдавалися до непередуманих висловів, то одразу ж просили прощення у Всевишнього за зронене слово...

«Вогонь в одежі «Слова», «Ну що б, здавалося, слова...» - зверталися класики української літератури до сучасників і нащадків.

Збагнути ці істини всією душею

намагався і учень Шумилівської школи (тоді Бершадського району) юний Вася Вербецький. Його світогляд полонили теле- і радіопередачі про очевидне-неймовірне, а ще тасмніці кросвордів, ключі для розгадки яких і в глибині століть, і в сучасності, і в майбутньому.

- Ще в шкільні роки вперше спробував створити загадкове мереживо кросворда, - розповідає Василь Ілліч. - Не все вдалося. І вже тільки у зрілому віці, коли з відзнакою закінчив вище військово училище, збагативши і багаж знань, і світогляд, кросворди стали вдаватися, знаходити своїх шанувальників.

Не тільки як автор кросвордів, а й багатьох резонансних публікацій, армійських історій (як колишній військовий), Василь Вербецький добре відомий читачам «Вінниччини», «Сільських вістей», «Освіти України» і не мислить свого життя без журналістики, без кросвордів - повсякденної гімнастики для розуму, активно співпрацюючи з бершадською районною газетою та «Вінниччиною».



Він постійно і наполегливо працює із Словом, шукаючи і знаходячи його цілющі джерела у народній мудрості - прислів'ях, приказках. А народ скаже, як зав'яже. Та ще й усміхнеться широко.

Як, скажімо, при відповіді на запитання: «Залежний від каблука» - «Приймак, невдаха, підкаблучник»...

При складанні кросвордів Василь Ілліч схильний до класичного виду, більш зрозумілого широкому колу читачів, що вони будуть затребувані і поціновані у нашому агресивному світі як хліб голодному, як вода - спраглому, як полум'я теплої печі у відблиску морозної ночі. Бо у кожній людській душі - і триумф, і трагедія, як у цвітові квітки ромен. В кожній є і своя «Вікіпедія» із поєднання різних імен.

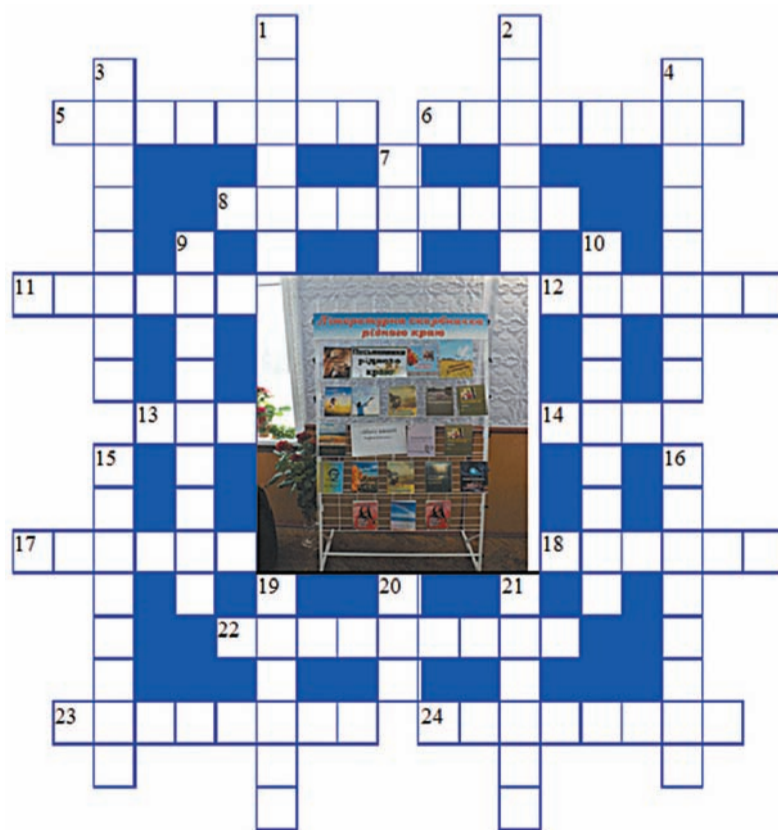
Раїса НІКОНОВА,
кореспондент журналу
«Соціальної захист»

Бершадська громада

Василь Ілліч Вербецький народився 21 квітня 1961 року в надбужському селі Шумилів Бершадського району. Сорок років тому з відзнакою закінчив вище військово інженерно-будівельне училище, 26 років служив на різних офіцерських посадах до реформування Збройних Сил України. Упродовж усього дорослого життя співпрацював з багатьма місцевими, регіональними та центральними виданнями. Нині - переважно з «Бершадським краєм» та нашою «Вінниччиною». Лауреат кількох журналістських премій. Член Національної спілки журналістів України. Нині проживає в місті Бершадь. Дружина Людмила Володимирівна працювала в системі громадського харчування. Мають двох доньок і трьох внуків. Усі вони жителі Бершадщини. На численні прохання наших читачів «Вінниччина» відновлює публікування кросвордів В.Вербецького в кожному номері на 16 сторінці.

Кросворд «Клуб книголюбів»

Склав Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ



від початку запровадження друкарства в Європі, до 1830 року включно, до запровадження машин у друкарській справі, на ручних верстатах, на ганчір'яному папері. 23. Той або інший знак, яким щось відмічають; позначка. 24. Публічний показ спеціально підібраних предметів і місце цього показу.

По вертикалі: 1. Художнє означення, що підкреслює характерну рису, визначальну якість явища, предмета, поняття, дії. 2. Визначний твір літератури, мистецтва тощо. 3. Автор або виконавець гумористичних творів. 4. Особа, яка виправляє друкарські помилки на проблемному відбитку тексту або графічного зображення. 7. Урочистий вірш, присвячений якійсь видатній події, відомій особі. 9. Невеликий нарис. 10. Точне відтворення будь-якого графічного оригіналу (кресленника, рукопису, малюнка, документа, підпису тощо) фотографічним способом, печаткою чи іншою репродукцією. 15. Літературний твір, написаний у зв'язку із смертю чи втратою когонебудь. 16. Малюнок, звичайно на всю ширину сторінки, перед початком тексту розділу, частини книжки. 19. Науковий або публіцистичний твір невеликого розміру в збірнику, журналі, газеті. 20. Окрема книжка (в якомусь зібранні книжок, бібліотеці тощо). 21. Друкарський похилий шрифт із начертанням літер, подібний до рукописного.

Відповіді на кросворд:
1. Курсив. 2. Курсив. 3. Курсив. 4. Курсив. 5. Курсив. 6. Курсив. 7. Курсив. 8. Курсив. 9. Курсив. 10. Курсив. 11. Курсив. 12. Курсив. 13. Курсив. 14. Курсив. 15. Курсив. 16. Курсив. 17. Курсив. 18. Курсив. 19. Курсив. 20. Курсив. 21. Курсив. 22. Курсив. 23. Курсив. 24. Курсив.

По горизонталі: 5. Торговець старими і рідкісними, старовинними книжками. 6. Керівник якогонебудь періодичного видання, видавничого відділу або відділу в газеті чи журналі. 8. Вступна стаття до наукового, літературного або іншого твору, написана самим автором або кимось іншим, яка містить попередній пояснення і зауваження. 11. Працівник книжкової торгівлі. 12. Невеликий чотирикутний аркуш твердого паперу для записування або із записом на ньому різних відомостей

(переважно як одиниця картотеки). 13. Короткі наукові, критичні та інші нарис, які відзначаються вишуканістю форми. 14. Художній образ у літературі та мистецтві, у якому узагальнено найхарактерніші риси певної групи людей. 17. Книжка, яка містить у собі дібрані за певним принципом твори одного або кількох авторів. 18. Видатний, загально-визнаний письменник, діяч науки чи мистецтва, творчість якого є звірцем у даній галузі. 22. Видання, надруковане з середини XV століття,

Гастрономічні легенди Вінниччини

Яблучний пиріг

Інгредієнти для тіста: 200 г борошна, 130 г вершкового масла, яйця 3 шт., 30 г молока, 100 г цукру, 1 чайна ложка розпушувача, 8 г ванільного цукру, 1 щіпка солі.

Карамелізовані яблука: яблуко 1 шт., 50 г цукру, 1 ч. ложка кориці.

Для прикраси: яблуко 2 шт.

Яблуко нарізати невеликими кубиками.

Додайте на сковорідку нарізане яблуко. Увімкніть плиту на найвищий рівень. Посипте яблуко 50 г цукру. Як тільки цукор почне утворювати бульбашки, зменшіть вогонь до половини. Додайте приблизно 1 чайну ложку кориці і все добре перемішайте.

Тим часом наріжте два яблука. Змішайте в мисці 130 г вершкового масла, три яйця, 100 г цукру та 30 г молока.

Додайте 200 г борошна, 1 ч.л. розпушувача, 8 г ванілі, цукру та щіпку солі.

Перемішайте все до утворення тіста.



Додайте в тісто карамелізовані яблука.

Вилити тісто у форму, викласти зверху дольками яблука, зануривши їх у тісто, випікати 15-20 хвилин. Температура - 180°.

Дайте пирогу охолонути у формі. Подавати зі сметаною або йогуртом.

РЕКЛАМА

ПП Надія Бурмака **щосереді**

ЕФЕКТИВНЕ ЛІКУВАННЯ:

- алкоголізму
- куріння
- зайвої ваги
- ігроманії
- наркоманії

м. Вінниця
кінотеатр "Родина"
вул. Миколи Оводова, 47
www.nadiya.com.ua
Довідки за телефонами щоденно з 7:00 до 21:00

тел.: (067) 980-47-72 (063) 366-42-70

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я